

"OD BOJA DO ZMAGE"

"KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO"

Štev. 3.

Chicago, Ill. 18. januarja 1907.

Leto VI.

Razgled po svetu.

RUSIJA.

— Vlada hoče najeti novo posojilo v visokosti \$120,000,000. To naznanilo vzbudilo je povsod veliko ogorčenje, in časopisje vladno nakano brezobzirno kritikuje. Finančni minister Schwanenbach, ki je izposloval to posojilo, dobil je od carja najvišje rusko odlikovanje — Aleksandra Newskega red.

— Policija ima pri svojih običajnih hišnih preiskavah vedne boje s teroristi in člani revolucionarne bojne organizacije. Pri teh spopadih je vedno ubitih več policistov kakor pa revolucionarjev, kar kaže, da so zadnji izvrstno organizirani.

— Veščaki iz ruskih monaršijskih krogov pripisujejo vzrok ruskemu porazu na morju v zadnji rusko-japonski vojni le pomanjkljivosti v zgradbi svojih bojnih ladij. Kakor smo poročali v zadnji številki, pustil bo car zgraditi novo vojno brodovje, ki bo stalo Rusijo devet milijonov rubljev, in pri gradnji istega se bo strogo gledalo na to, da se odpravijo kolikor možno vsi nedostaki, ki so zakrivil, da so bili Rusi tako strahovito tepeni. Car menda hoče zopet najti priliko za novo vojno, ki bo vnovič stala Rusijo ogromno krvi in denarja, mesto da bi nasitil lačno prebivalstvo.

SRBIJA.

— Srbski kralj Peter je dal uradno objaviti, da so vesti o njegovem nameravanem odstopu popolnoma izmišljene. Starokrajski časopisi (zlasti "Slovenski Narod" v Ljubljani) večko pišejo o tem odstopu in tudi proglašajo vse tozadevne, sosebno po nemških časopisih razširjene vesti kot neutemeljene. Nemški listi vedo celó poročati, da bodo kralja Petra pregnali Srbi s silo iz kraljevine, ako se ne bo hotel prostovoljno prestolu odpovedati; napovedujejo, da se bodo v par mesecih izvršile v Srbiji velike spremembe ter da bo Srbija po odgonu kralja proglašena za republiko; kralju Petru dovolili bodo sicer dosmrten prispevek iz državne blagajne, da mu ne bo treba "lakoje umreti", — a to le tedaj, če se bo uklonil volji srbskega naroda ter pobral šila in kopita in prostovoljno odšel, kamor bo hotel. Tako pišejo nemški listi, zlasti avstrijski vladni, ki so Srbiji sovražni, ker Srbija ne maha več tako plesati, kakor goodejo na Dunaju. Nekateri teh listov pa zopet pravijo, da so zarotniki, med katerimi se bajé nahajajo tudi ministerski predsednik in vsi uplivnejši politiki, ponujali srbsko krono raznim nemškim knezom, a ti da jo niso hoteli sprejeti. Bodočnost bo pokazala, kaj je resnice na tem.

— Pred nedavnim časom sta si bili Srbija in Bolgarija še v prijateljskem objemu. Po najnovejših poročilih pa je toplomer medsebojne bratovske ljubezni pade! na ničlo in razmerje med obema državicama je postalo napeto. Vsi bolgarski listi pišejo skrajno sovražno o Srbiji. Ko se je vračal bolgarski knez Ferdinand s svojega potovanja po Evropi nazaj v svojo prestolnico Sofijo, ni obiskal srbskega kralja v Beogradu, marveč ga popolnoma prezrl; tem prisrčneje pa sta se pozdravila z rumunskim kraljem, s katerim sta se po dogovoru sestala.

FRANCOSKO.

— Francoski parlament se je dne 9. t. m. zopet sešel.

— Naučni minister Briand je došlo, da se bodo nekatere škofijske palače, župnišča in semenišča, ki jih je vzela vlada v svojo posest, preuredila v šole in muzeje.

— Dosedaj so bile na kovanem denarju zapisane besede: "Bog čuvaj Francijo!" — a odslej bo stalo po odredbi finančnega ministra mesto tega: "Liberte, Egalite, Fraternite" (svoboda, enakost, bratstvo).

— Francija ima po zadnjem številu okrog 40,000,000 prebivalcev. Zadnje uradno štetje se je vršilo leta 1901. Od tega časa se je prebivalstvo pomnožilo za približno 300,000 glav. Stem je ovržena ona zlobna trditev, ki jo razširjajo sovražniki Francije (to so katoliški popje in drugi nazadnjaki), da francosko prebivalstvo po številu nazaduje, in da bo ta narod kmalu propadel. To pa so le pobožne želje; ki se pa — na veliko žalost katoliške cerkve! — ne bodo še tako kmalu uresničile.

NEMCIJA.

— Po vsej Nemčiji vlada veliko zanimanje za državnoborske volitve. Vsa druga javna oznanila so se morala umakniti volilnim obklicem, v katerih pozivajo razne stranke svoje somišljenike na odločilno volilno borbo. Vsak večer se vršijo neštivilni politični shodi po vseh večjih krajih Nemčije. Splošno se sodi, da bo socialistična stranka izšla iz boja kot znatno okrepljena zmagovalka. Klerikalna stranka, tvoreča v državnem zboru takozvani "katoliški centrum", ki je imel dosedaj v politiki veliko moč, pa bo brzkone podlegla na vsej črti, ali pa bo vsaj občutno oslabiljena.

— V Berlinu se mudijo ameriški colninski komisarji, da se pogajajo z nemško vlado radi novega colninskega tarifa. Umevno je, da je obrnena vsa pozornost industrijskih in trgovskih krogov na prihodnje trgovinsko-politične odnose med Združenimi državami in Nemčijo. Ker so posvetovanja tajna in ne pride ničesar v javnost, krožijo glede tega le domnevanja, ne da bi se kaj zanesljivega vedelo.

PERZIJA.

— Drugi sin umrlega perzijskega šaha (kralja) poskusil je izvršiti samoumor. Iz jeze, da sam ni prišel na prestol, hotel je uprizoriti v Perziji revolucijo, ki se mu pa ni posrečila. Zbal se je posledic svojega početja in sklenil umreti; a tudi to mu je spodletelo.

— Novi šah perzijski vladal bo "energično". Izjavil je, da je nekaj odrezanih glav boljše strašilo, kakor pa cela armada policistov. Če se bo svojih besed držal, bo njegovo vladanje res "energično", — da, okrutno in barbarsko; a dolgo ne bo tako vladal. — Pokojni kralj, ki je bil sploh jako izobražen in ljude domil človek, je dal svojemu narodu konstitucijo iz proste volje, in gotovo so Perzi že toliko svobodomiselni in zavedni, da si ne bodo pustili meni nič tebi nič svojih glav rezati.

Himen.

— V Ambroidu, Pa., se je poročil dne 12. t. m. rojak, ustanovitelj tamošnjega delavskega podpornega društva "Naš Dom" št. 33 S. N. P. J., g. Frank Tomažič iz Janezevega brda pri St. Petru na Notrajskem z gospico Mary Schneckenburger iz Zagradca pri Žužemberku na Dolenjskem. — Mlademu paru kličemo: "Na mnoga leta! Bilo srečno!"

— V Denverju, Colo., se je minulo soboto poročil rojak Matevž M. Šober z gđ. Kristino Dergane. Poroka se je izvršila na domu nevestinega brata, 4610 Gilpin st. Mladi par je naslednji dan odpotoval na kratak "honeymoon trip" v Kalifornijo. — Naše iskrene čestitke!

Ameriške vesti.

Vsakdajne moritve.

— Vlak Rock-Island železnice, ki je vozil potnike, je dne 15. t. m. pri mestu Waldren, Kans., trčil ob tovorni vlak. Trije železniški uslužbenci so bili ubiti, več potnikov pa ranjenih.

Ravnatak vlak Southern Pacific železnice je skočil s tira v Montello, Utah. Strojnik mrtev, večje število potnikov ranjenih.

Ekspresni vlak Baltimore & Ohio železnice, prihajajoč iz Chicago, trčil je blizu Allison Park, Pa., ob lokomotivo. Strojnik ubit, njegov kurjač smrtno ranjen.

In te nesreče zgodilo so se vse na eden in isti dan. Čelo leto pa šteje 365 dni. Četudi se ne pripeti popolnoma vsak dan nesreča, vendar pa so nekatere katastrofe z neštivilnimi človeškimi žrtvami tako velike, da odvajajo deset takih, kakršne so ravnokar opisane. Število na ta način ubitih je torej ogromno. In kdo je vsemu temu kriv?

Kuba.

Kubanski poslanik v Madridu je svojo službo odložil in utemeljuje svoj odstop z javno izjavo, da se sramuje, ker je njegova očetnjava igrala pred vsem svetom tako smotno ulogo pri zadnjih homatijah na Kubi, da se je namreč sama izročila Zdr. državam.

Rudarji usmrteni.

V nekem rovu rudokopa v Clinton, Ind., užgali so se plini in nastala je eksplozija. Osem rudarjev je doletela smrt, dva sta teško ranjena. Ker je bilo v jami ob času razstrebe 200 mož, pripisovati je le srečnemu slučaju, da se ni pripetila še večja nesreča. Imena mrtvih so: J. Joseph, E. Wold, H. Drehamer, A. Hetarik, J. Pobado, J. Gregor, L. Pajk in F. Dawronski — torej večinoma Slovani. Sodi po imenu, je Pajk najbrž Slovenec.

Otroci-delavci.

Leta 1900 so našli 1,700,000 otrok, kateri so bili vpisani po raznih delavnicah. Po zanesljivem viru je dandanes število teh revčkov naraslo do 2,500,000.

Živela pravica!

Albert Walczak, reven prodajalec razne drobnjave v severnem delu Chicago, je bil zadnji terek kaznovan z globo \$7 in 24urnim zaporom, ker je prejšnji dan, gredoč po železniškem tiru, pobral jeden narogač gnjile slame, da nastelje svojemu konju. Policaj, kateri je videl "tatvino", ga je brz aretiral in izročil sodišču z ovadbo, da je Walczak kradel slamo, ki je last železniške družbe.

Za naročaj gnjile slame — \$7 in 24 ur zapora! — Živela pravica!

Znajo si pomagati!

Vsled velikega pomanjkanja premoga na severo-zapadu Združenih držav je tamošnje prebivalstvo že čisto obupano, ker od nikoder ne pride pomoč. Prisiljeni so torej, da si pomagajo sami, kakor si pač morejo. Prebivalci mesta North Yakima v državi Washington ustavili so pretečeni teden cel vlak Northern Pacific železnice, obstoječ iz 27, s premogom naloženih vozov, ter ga izpraznili, predno so se železniški uradniki mogli zjediniti, kaj jim je ukreniti. Podpredsedniku omenjene železnice, g. Levy-ju, je prebivalstvo sporočalo, da bo zaplenjen vsak vlak, dokler bo vladalo pomanjkanje premoga.

Senator Hansbrough iz North Dakote je dobil v Washington pisмено poročilo, da so zmurznele v naselbini Minot imenovane države tri ženske, ker niso imele kuriva, mraz je pa strahovit.

Iz delavskih krogov.

Organiziranje delavcev.

Odkar se pomni, niso v Kaliforniji razne delavske unije zadobile toliko moč, kakor ravno zadnjih par mesecev. Delavci vseh strok se krepko združujejo pod unijsko zastavo, kar je seveda od velike koristi v boju proti kapitalizmu.

Konvencija rudarske unije.

Osemnajsta konvencija organizacije United Mine Workers of Amerika se je pričela ta teden v Indianapolis, Ind. Predsednik John Mitchell je otvoril zborovanje v torek.

Zastopniki unije bodo med drugimi važnimi stvarmi razpravljali tudi o znani Moyer-Haywood aferi.

Pomanjkanje delavskih moči.

Guvernerji raznih držav poudarjajo v svojih poročilih na sedaj zbrane državne zakonodajne zastope občutljivo pomanjkanje delavcev po mestih in na deželi. Zlasti guvernerji južnih držav javkajo o tej nedostatnosti in zahtevajo nujne od pomoči. Pismo nekega Nemca na predsednika Roosevelta, ki smo ga v zadnji številki priobčili, pa dovolj jasno osvetljuje bedno stanje, ki vlada med delavstvom južnih držav.

Sicer je predsednik vsled tega pisma odredil, da se natančno preiščejo tamkajšne razmere, a dvomljivo je, da bi take preiskave kaj koristile; — vrana vrani ne izkljuje oči!

Zahteva kapitalistov po delavcih je vselako močnejša kakor pa nativizem, t. j. stremljenje, zagraditi Združene države s kitajskim zidom in preprečiti priseljevanje tujcev ter le domačine sprejemati v službe. Če bi bili vsi delavci enih misli, lahko bi postali gospodarji položaja in delodajalcem predpisovali svoje pogoje. Tako pa se bodo neorganizirani ljudje, ki se zadovoljijo z vsako še tako majhno plačo, brez dvoma vgnjezdili v onih pokrajinah, kjer vlada občutno pomanjkanje delavskih moči. — Kdaj bo začelo delavstvo uridevati svojo veličansko moč, ki leži v združenju? Kdaj jo bo začelo rabiti v boju proti hinavskemu in sleparskemu kapitalističnemu sistemu?

Zvišanje plač v državnih ladjedelnicah.

Mornarski tajnik Metcalf ustreget je zahtevam uslužbencev v državnih ladjedelnicah ter je delavcem zvišal plače s 1. januarjem t. l. Pomožni uradniki ne dobijo nič, le mehanikarji in drugi delavci bodo deležni te "milosti". Kakor se sliši, bodo delavci nastopili v kratkem za zopetno zvišanje, ker z dosedajnim zboljšanjem niso zadovoljni.

Lokalne novice.

Misterijozna smrt.

Dne 14. t. m. umrl je v bolnici v Chicagi A. Kozłowski, škof neodvisne narodne katoliške cerkve. O njegovi nenadni smrti šepeta se marsikaj zanimivega: da ni umrl naravne smrti, da so ga njegovi sovražniki zastrupili itd. V tem domnevanju nas najbolj potrjujejo izredne, sumljive okoliščine pri njegovi smrti. Še predno je umrl, čakal je pred bolnišnico pogrebnik, da odpelje truplo na pokopališče. To je sporočil policiji duhovnik E. M. Frank, na kar je policija odredila,

da ne sme nikdo, niti sorodniki pokojnika priti do mrtvega trupla, dokler coroner stvari temeljito ne preišče. Bolnišnica je bila ostro zastražena. Coroner Hoffmann je rekel, da je to eden najzagrožnejših slučajev, kar jih je kdaj imel. Zdravnik, ki je hotel škofa malo pred njegovo smrtjo obiskati, se ni pustilo do njega, ampak zapodili so ga iz bolnice. Pri mrtvaški postelji se je nahajal samo katoliški duhovnik John Riechowski. Zdravnik Dr. Malachowski, ki je zdravil umrlega od 14. decembra naprej, se je branil napraviti mrtvaški list. Neka zavarovalna družba, pri kateri je bil Kozłowski zavarovan za slučaj smrti, odpovedala mu je pogodbo že pred 4 leti, ko je zvedela, da se pripravlja proti njemu tajna zarota in da se mu streže po življenju.

Pokojni škof Kozłowski je imel veliko sovražnikov med katoliško duhovščino. Zaslovel je po celi Ameriki vsled boja, ki ga je vodil proti rimsko-katoliški cerkvi. Kozłowski je bil poprej sam duhovnik te cerkve, toda papež ga je izobčil, ker se je branil nabirati "Petrov novčič", to so darovi za papeža. Čeprav, ki pravi, da razširja med narod ljubezen in mir, ga je začel strastno preganjati. A on se ni uklonil ter je vračal udarce. Ustanovil je v Chicagi neodvisno (namreč od papeža), narodno katoliško cerkev, katere škof je postal sam. Ta neodvisna cerkev je bila v Chicagi zelo razširjena, zlasti med Poljaki. Po njegovem vzorcu so se ustanovile tudi drugod po Ameriki take neodvisne cerkve. Med temi je omeniti kot eno najmočnejših ono v državi Michigan in ono v Pennsylvaniji. Sploh je pokojni Kozłowski posvečeval vse svoje moči tej ideji, in njegovo prizadevanje, da jo razširi čim bolj in da se narod osvobodí rimske strahovlade, tudi ni bilo brez uspeha.

Naravno je torej, da je imel popojni Kozłowski vsled tega med rimsko-katoliško duhovščino najbolj strupene sovražnike, in sumnja, da je postal žrtev teh, je precej opravičena.

Odpotoval je

v Rim katoliški nadškof v Chicagi, James Quingley, v torek dne 15. t. m. Sabo je ponesel \$25,000 "Petrovega novčiča", da ga izroči "ubogemu" papežu, — ki sedi na milijonih, — v dar! Odkod je ta denar, ki se steka v požrešno žrelo rimskega duhovenstva? Povečini izvabljen od revnejših slojev, to je od tistih ljudij, ki bi se morali najbolj truditi, da izgine s sveta ono krivično razmerje, ki vlada med vsemogočnimi kapitalisti in brezpravnim proletariatom. Razrednozavedni delavci vedó, da je socializem ono sredstvo, ki bo odpravilo vse krivice, kadar se enkrat uresniči. Ves boj, ki se vodi proti socialističnim prizadevanjem, pa izhaja jedino od kapitalistične rimsko-katoliške cerkve in z njo združenega posvetnega kapitala. Ti kralji dobro vedo, da je denar sveta vladar, s katerim se da uspešno tlačiti narode in jih obdržati v potrebni pokorščini! In kratkovidni ljudje, pobožni verniki, jim še sami dajejo to orožje v roke, da jih ložje potem mlatijo!

Ravno imenovani nadškof se je pred svojim odhodom v Rim izrazil, da bo po svoji vrnitvi deloval z vsemi sredstvi na to, da se v Ameriki udiši socialistično in anarhistično gibanje, češ da je to za človeštvo kuga! Da, res je kuga, — a ne za vesoljno človeštvo, marveč samo za krivosere človeštva, — za one, ki tlačijo in zatirajo revne ljudje. Za zadnje pa je socializem jedini resilni angelj.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

PRVI DEL.

I.

Juri se je porogljivo zasmeljal in zbadljivo odgovoril:

"Saj ne mislim izročiti plemenitšev in mestjanov oglejskemu patrijarhu, marveč samo ubijalce, tatove in zakonolomnike in za te je treba mogočnega in strogega sodnika."

"Kristus ni tako učil," je skoro polglasno rekel Tomaž, a Juri se ni zmenil za njegovo opomnjo nego se zopet obrnil k Rajmondu.

"Koliko je patrijarh pripravljen plačati?"

"Šeststo oglejskih srebrnikov na leto."

"Dobro! Naj velja kupčija za eno leto."

Juri je stopil k oknu in gledal nekaj časa ven na morje, na katerem so svetlikači zadnji žarki zapadajočega solnca. Naenkrat se je obrnil.

"Rajmondo, jaz potrebujem še več denarja. Kaj bi patrijarh še kupil od mene?"

"Popolno sodstvo nad vsemi krivoverci."

"Priatelj Rajmondo, iz tega pa ne bo nič. Uboj, tatvina in zakonolomstvo, to so hudodelstva, ki se dajo dokazati; kriv je tisti, ki je tako dejanje izvršil. S krivoverstvom pa je drugače. Vi, kar vas je v službi oglejskega patrijarha, proglašate vsakega za krivoverca, ki se vam brezpogojno ne pokorava. Krivoverstvo je za vas molzna kravica in sredstvo za maščevanje. Kaj mislite, da ne vem, koliko vam je že vrglo krivoverstvo v Čedadu in v Latisani. Vi! Rajmondo, bi obsodili kot krivoverca in dali sežgati vsakega, kdor bi se ozrl za Vašo krasnooko čmo sužnjo, ki je gotovo najnesrečnejše žensko bitje, odkar je Vaša last."

"Vi bi pač radi tolažili mojo sužnjo?" je z nekako srdito porogljivostjo vprašal Rajmondo, v čigar očeh je zasvetil plamen sovraštva.

"Jaz ne," se je smejal Juri a takoj zopet umolnil, ko se je njegov pogled srečal s Hasanovim pogledom.

Rajmondo je z ostrimi pogledi motril vse navzoče; kakor bi znal čitati v človeških srcih, tako srepo si je vsakega ogledal. Obrnil se je tudi proti Hasanu, ki pa je ostal tako hladen in nepremičen, kakor da mu je usoda odrekla zmožnost misliti in razumevati.

Rajmondo je bil očitno zadovoljen z uspehom svojega motrenja. Nekako pomirjen je zopet pristopil k Jurju in začel iznova govoriti o nameravani kupčiji.

"Patrijarh me je pooblastil, da vam ponudim dvatisoč oglejskih srebrnikov, če mu odstopite sodstvo nad krivoverci. Pomislite, dvatisoč srebrnikov."

"A jaz vam te pravice ne prodam za noben denar na svetu," je odgovoril Juri s tako odločnostjo, da se je Tomaž veselo in zadovoljno nasmehnil. "In ko bi mi patrijarh prepustil vsa svoja mesta in vse svoje graščine, in ko bi jaz ne imel ne kruha ne varnega zavetišča — te svoje pravice bi mi vendar ne prodal. Predlagajte mi kaj drugega; patrijarh ima gotovo še drugih želja."

"Uganili ste! Devinski vladarji so nekdanj prodali patrijarhatu Gemono. Od tedaj ima patrijarh dolžnost, da vam v slučaju vojne pošlje pomoč; sto mož, če se vojskujete na svojih tleh, petdeset mož, če se vojskujete na tujem ozemlju. Količete želite plačila, da ga za vedno odvežete te dolžnosti?"

"Če pojdem v vojno proti kakemu sosedu, ne bom nikdar klical patrijarhovi mož, ker v tem slučaju je moja skrb, da se zadosti pripravim; dolžnosti pa, da mi pošlje patrijarh sto mož, če bi bil jaz napaden na svojem ozemlju, te ga ne odvežem za noben denar; Devin in drugi moji gradovi morajo ostati

mojemu rodu. Govoriva o čem drugem."

"Ne vem, če se izplača," je menil Rajmondo, "saj ti nobena ponudba ne ugaja."

"Le nadaljujte! Patrijarh ima vedno toliko želja, da gotovo se napraviva kako kupčijo."

"Kolikor vem jaz, ima patrijarh le še eno samo željo," je pikro odgovoril Rajmondo. "Patrijarh ima dolžnost, dati dvajsetorici vam podložnih vitezov hrano in stanovanje, če pridejo z Vami v Oglej." In ironično je dostavil lokavi mož: "Ta patrijarhova dolžnost mora biti že silno stara, ker že kdo ve koliko časa ni več dvajset vitezov podložnih devinskemu vladarju."

Jurja so te besede hudo spekle, saj so ga spominjale, kako nazadnje njegov rod, ki je bil nekdanj na Furlanskem, na Goriškem in na Krasu še mogočnejši od Eppensteinerov in Andechsov. Ali zadušil je svojo bol in premagal svojo nejevoljo, tako da se Rajmondo ni mogel veseliti uspeha svoje ironije.

"Patrijarh daje mojim vitezom, če pridejo v Oglej, tako pičlo hrano in tako slaba stanovanja, pa ga rad odvežem te dolžnosti. Količete je pripravljen plačati?"

"Tisoč petsto oglejskih srebrnikov. Kraški vitezi imajo pač zdrave želodce a malo rodovitnega polja, zato bi se patrijarh rad enkrat za vselej iznebil teh gostov."

Tudi zdaj se ni Juri zmenil za Rajmondovo zbadanje, nego ravnodušno vprašal:

"Kdaj se mi izplača denar?"

"Takoj danes; pripravljen je že."

"Potem sedite in spisite pogodbo, da pride stvar v red."

"Treba je dveh prič, je menil Rajmondo! "Ena je tu" —

"Name nikar ne računajta," je osorno zaklical Tomaž in vzel svoj baret z mize. Stopil je proti vratom in jih že hotel odprti, a premislil si je in obrnivši se proti svojem nekdanjemu varovancu, rekel svečano:

"Juri Devinski, od današnjega dne te ne priznavam več za svojega vladarja. Moj meč in moja sulica ne more služiti vladarju, ki mi ne sme več rezati kruha pravice in mi ne more dati več zavetišča."

Juri je planil za Tomažem in ga zgrabil za roko.

"Kje pa boš iskal pravice in zavetišča?"

"Retin pri Kraški Kostanjevici mi lahko vzameš; toda Jablanica gori pri Bistrici leži tako visoko, da ti, mladi orel, ne moreš poleteti vrh njenih zidov."

"S prvo strelco te zadenem, Tomaž! Hasan, pokaži, kako znaš streljati."

Hasan je molče vzel s stene lok in stopil k oknu. Nastavil je pišico z vso silo, in sprožil. Sikaje je pišica zletela v zrak in zadela galeba, ki je letal visoko nad gradom. Galeb se je v zraku prekopnil in potem padel v morje.

"Hasan strelja kakor kak otrok," je zaničljivo rekel Tomaž in vzel sužnjur lok. "Daj mi novo pišico, Hasan, jaz vam pokažem, kako visoko je zidovje mojega gradu."

Tomaž je ustrelil in pišica je zletela tako visoko, da je nekaj trenutkov ni bilo videti, potem pa je sikaje padla na grajski vrt.

Rajmondo se je nasmehnil. Že je stegnil roko, da vzame lok, a prehitel ga je Juri, motril nebo, kakor bi iskal cilj, na kateri bi pomeril. Dasi Rajmondo in Tomaž nista na nebu ničesar videla, niti najmanjše piščice, je Juri vendar naenkrat pomeril in ustrelil. Žvižgaje je zletela pišica v zrak in izginila; čez nekaj trenutkov se je na nebu prikazala piška, se premikala in kmalu sta spoznala Tomaž in Rajmondo, da pada z neba orel, ki ga je Jurjeva pišica zadela v prsi. Rajmondo je stopil od okna, da bi mu Juri ne videl v lice, Tomaž pa je povesil glavo.

"Hasan," je velel Juri svojemu sužnju, "izruvaj mi najlepše pero tega orla; s tem peresom podpišem pogodbo, ki jo sklenem s patrijarhom."

Po teh besedah je odšel Tomaž brez slovesa, Rajmondo pa se je

usedel za mizo in začel pisati dogovorjeno pogodbo.

(Dalje pride.)

Kmetija.

Is stare domovine.

III.

(Nadaljevanje.)

Upliv vere biti more jako velik in dolgotrajen. Celó že v Evropi, v kateri razen Francoske vse druge vlade podpirajo duhovništvo in vere. Vladarji imajo v duhovnikih svoje policaje, in vera je za strašilo kaj pripravna! Seveda nobeden teh vladarjev ne pove, da sam ne veruje, in da ne more povedati, kje se nahajajo nebesa, kje vice, pekel. Zemlja so učenjaki prevrtali, oziroma vedo, kaka je, in da pekla in vice v njej ni, in vse zvezde na nebu poznajo, a niso našli na nobeni in tudi ne na solncu palač, v katerih bi stanovali bogovi in njih dvorniki, plemenitniki, grofi, baroni, svetniki in njih ženstvo.

Francoski duhovnik, abé Loity, kateri neče preklicati svojih pisem, piše: "Mi nečemo več tega 'neskončno pravičnega' boga, ki kaznuje pregrehe v četrtem členu in si dovoljuje vsako samovoljo in jednostranost; nečemo več tega 'neskončno dobrotljivega' boga, ki hoče na vekomaj trpinčiti iste, ki ga ne ljubijo. Mi hočemo poiskati manj nevaren, zlorabi manj izpostavljen pojem božanstva, in ga bomo tudi našli. — Ta bog-žen-darm, kakor ga katekizem uči, je za divjake, ne pa za omikane, svobodne ljudi." — Veliki mislec, filozof Nietzsche vidi npr. v katoliški veri in v današnjem krščanstvu sploh "najvišjo vseh pokvarjenosti. Naše krščanstvo je jedino veliko prokletstvo, jedino veliko notranje popačenje, jedin velik instinkt maščevanja, kateremu ni nobeno sredstvo prestrupeno in dovolj zločesto; to verstvo je jedina nesmrtna sramota človeštva." — Ako se pomisli, kako so delali v srednjem veku in do novejšje dobe katoliški duhovniki z ženstvom, s takozvanimi copernicami, koliko ljudi so poslali na grmade, koliko vojsk so povzročili, koliko reve na svetu, koliko ljudi se spaci, neznajne dela, ko se jih upreza v delo za katoliške duhovnike, — potem se človek in tudi vera katolik ne more zgrazati nad to sodbo o krščanstvu. Močno je uplivalo v slabem na razvoje človeštva; dosti dalje bi že bili, ko bi se ga že davno otresli. Vsaj kažejo protestanti, da so jakši gospodarji od katolikov in to tudi v deželah, v katerih živijo s katoliki skup. Katolik je zaostal človek. Katolik v veri rad postane nepošten. On dobi v spovedi odvezo za vse grehe in misli, da je potem čist človek. Protestant se neposredno spoveduje bogu (ne duhovniku!), in potem živi. Katolicizem ponižuje človeka, ga dela ponižno revo, ki je z vsem zadovoljen, ki roko liže, katera ga tepe. Katolik se v hudih razmerah vsede in jadikuje, pomoči išče v molitvi od Boga, — mesto da bi delal, korajžen bil. "Bo že Bog dal!" — ima pri vsaki priliki na jeziku, in še sv. Anton zraven!

Le na Francoskem je tudi katolik dober, napreden gospodar, ali Francoz večinoma nima več vere; njegove katol. cerkve so bolj prazne, kakor polne. Francoz je zdavnaj že svoj račun sklenil s katoliško cerkvijo in jo odrajal. Zdaj je izločil veronauk iz šol, on je ločil cerkev od države, kakor je v Ameriki, in spadil je mrtve iz svoje države. Francoz koraka spredi v armadi napredujočih narodov in tudi napredujoče kmetije.

Če bi mi Slovenci ostali protestanti (100 let smo to bili), bi danes bili gotovo bogatejši, šolan narod, kateri ne bi moral svojih najboljših kmetijskih ljudi pošiljati v ameriške fabrike in rudokope; danes bi bili morda v naši bogati kmetijski zemlji intenzivni vrtnarski kmeti, veliki trgovci, industrijerci, in važno morje na jugu bi bilo naše.

Znanosti so se tekom zadnjega

stoletja močno razvile. Vsak dan prinese v njih kaj novega, kar v gospodarstvu dela manjše ali večje revolucije (spremembe). Znanosti dajejo nova spretnjša orodja človeku, iste pa tudi dokazujejo neumnosti, ki so v našem umovanju, čustvovanju, v naših verah.

Angleški zgodovinar Buckle, ki je spisal precejšno knjigo o razvoju kulture na Angleškem, ki je dolgo časa slovela kot najboljša v stroki kulturnih zgodovin, vidi v razvojih znanosti jedino in največjo moč razvojev človeštva. Ako se pogleda, kako danes naravoslovne znanosti, — o drugih se skoraj ne more govoriti, — učinkujejo, bi se skoraj Buckljeju pritrjevalo. Vzemimo samo to, kar sta storila dozdaj brata Werner-Siemens z elektriko.

IV.

V Aziji in Egiptu, ki je del Afrike, je najbujnejša narava, in zgodovinarji radi tje postavljajo zibel človeštva. V Egiptu najdemo na podlagi jako dobro razvite kmetije tisoče let pred Kristom veliko kulturo, veliko državno življenje. V Aziji, v Egiptu najdemo v prastarih časih v krajih ob velikih rekah kmeta, ki dela velikanske kanale, vodovode, po katerih vodo ob velikem deževju v struje utesnuje, jo zbira ter jo v suši porablja za močenje polja, travnikov. S kanali tudi izsuševa premočvirna tla. V teh deželah najdemo tudi žitnice, velike shrambe za žito. To vse kaže dobro razvito kmetijo. V Aziji in celo v Afriki je pa tudi dosti puščave. V teh puščavah tudi živinčeta ne najdejo dosti pašne. Ali kolikor toliko tudi v takih puščavah živi pastir. Kjer je pa kaj poljedelske zemlje, tam najdemo kmeta, in v starodavnih časih dobrega, umnega kmeta. Zamorec v Afriki ne pride do boljše kmetije.

Mongoli in kar je drugih ljudstev v Aziji in v Egiptu, poznajo riž kot glavni pridelek. Zraven tega pa tudi naša evropska žita. Posebno pa je proso bilo do go poleg riža glavno žito. Proso se lahko hrani več let. V Aziji je najti vsa domača živina, kakor v Evropi. Svinčje posebno na Kitajskem. S kineškim svinčetom se je zboljševalo evropsko po križanju pasem. Glavno orodje v teh krajih je motika. Način obdelovanja je okopavanje (Hackbau). Tudi žito se tam že zdavnaj okopava. Mala parcela, i oral, preraja familio Mongola, s presajenjem in okopavanjem popedesetori Mongol, Kitajec, Japone žitni pridelek.

Že od nekdanj vedo Azijati ravnanje z gnojem. To posebno, ker si ne držijo dosti živine. Kitajci celó ne, ki ne pijejo mleka. Azijatom rabi v starih časih prvoten plug za prvo razdiranje zemlje, ali glavna je kopača. Brane ne poznajo; grude tolčejo s kladvi. Z ovcami in svinjami so posejano žito poteptati dali v zemljo. Srp so poznali; ni pa gotovo, če so poznali koso. Živina jim je mlatila s teptanjem ali pa so se vlekli vozovi po snopovju. Vino je v teh krajih doma. Sušili so tudi jagode kot rozine. Oljko, datle in nekaj sočivja: grah, lečo so poznali. Kuretnine imajo dosti, posebno rac in gosi v močvirnatih krajih. S kopačo razvil je sčasoma Azijat intenzivno vrtnarsko kulturo poljedelske zemlje. Posebno pa ima že od nekdanj razvito kmetijo Japone. Zemljo obdeluje kakor Kitajec, oba pa že od nekdanj redita svilo-prejko. Zamorec v Afriki je bolj slab kmet. Nima dosti poljedelske zemlje, dasi dosti in velikih host, katere bi lahko trebil in si pripravil kmetijsko zemljo na teh prostorih. Povečjem je Zamorec pastir, lovec. Kjer je pa kmet, tam dela s kopačo. V tem delu je Zamorec spreten. Nekaj sadežev je prišlo iz Azije, Egipta v Afriko, ali Afrika sama ima tudi prvotno svoje koristne rastline. Pred vsem se od nekdanj tukaj seje proso vseh treh vrst. Iz prosa ve delati Zamorec opojne pi-jake. Iz Amerike je dobil Zamorec koruzo in rastlino, imenovano "manio", ki je užitna korenina. Druga žita rodijo le v planinskih krajih. Riž je pa domač v Afriki v nižavah.

Zamorec pozna grah, bob, Banane služijo v nekaterih krajih kot glavna jed. Datelja, kokos je jako redilno sadje. Kokos daje neko mleko. Olje dobiva Zamorec iz palm. Zamorec pridelava kaučuk. Ta mu kot trgovska rastlina nese denar. Zamorec redil je kot kmet majhno vrsto koz. Te koze je redil v hlevu. Te koze so na nizkih nogah. Iz tega je sklepati, da se niso pasle po grmovju.

Indijani v južni Ameriki razvijajo že zgodaj veliko gospodarstvo kmetije v Mehiki, in v Peru. Koruza, krompir in druge prstnine so glavni sadeži. Kopača, motika je glavno orodje teh kmetov. Pripravljanje gnoja in kanalizacija so najboljše poznali; več so vrtnarili, kakor navadno kmetovali. Naša evropska žita Španci upeljejo. Ali ti ameriški kmeti so nazvali veliko kulturo, predno so prišli Evropejci v Ameriko. Španci so to lepo kmetijo razdrli.

PREPUSTNA VESELICA,

katero priredi društvo "Edinost" št. 23 S. N. P. J. v Darragh. Pa

vršila se bo

dne 11. februarja 1907

dvorani W. Singerja, Ewingstown.

Z veselico je združeni PLES; za izvrstno godbo je preskrbljeno.

Začetek točno ob 7. uri zvečer.

K mnogoštevilni udeležbi te plesne veselice uljudno vabi vse člane društva "Edinost" kakor tudi ostale rojake in rojakinje. Odbor.

IŠČEM tovariša, po rodu Slovenca, od 25 do 35 let starega, izkušnega gozdarja, ki ima veselje do dela v gozdu. Potreben kapital \$500 do \$1000. Le gentleman se naj oglasi. Imam pogodbeno prevzeto delo (contract) za \$50,000. — Za podrobnosti se je obrniti v slovenskem jeziku na

A. P. Christner Lumber Co., Bois, Idaho.

IŠČETA SE Mihael in Marija Videc (brat in sestra); prvi star 19, druga pa 23 let; doma iz Velicega Globocega št. 16 pošta Krka. Dozdevno se nahaja Mihael Videc nekje v Clevelandu ali pa v okolici. — Če kdo rojakov ve za naslov enega ali drugega, naj ga blagovoli naznani Jakobu Cesar, Box 328, Toluca, Marshall Co., Ills. Stvar je zelo važna in velikega pomena.

Najnovejši in najcenjši PISALNI STROJI od \$12. — naprej. Najprilavnejši za privatno dopisovanje, posebno za one, kateri imajo slabo in težko čitljivo pisavo. Za razjasnila pišite na JERSEY SUPPLY CO. P.O. Box 34 Hoboken, N.J.

MATIJA KIRAR

GOSTILNICA

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk. Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje. Izvrstne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

Edelweiss

Se prodaja povsod.

Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Lev Tolstoj: Moje verstvo.

Poslovenil Ivan Kaker.

(Nadaljevanje.)

III.

Mi prav dobro vemo, da je obsegalo in še obsega kristjanstvo vse tiste zmote, one nične, prazne malike (kulturo, znanost, umetnost, civilizacijo), ki jih sicer ne smatramo za človeške blodnje, čeprav jih Kristus zameta. On se je izrazil proti istim in ni izrazil niti omenjene nične malike.

Ne samo Kristus, marveč vsi judovski proroki — Janez Krstnik —, vsi svetovni modrijani govorijo o isti cerkvi, isti državi, isti kulturi, civilizaciji, kot o nečem slabem, ki človeštvo izpridi.

Vzemimo, stavbenik bi rekel hišnemu lastniku: Vaša hiša je slaba in potrebna prezidave — ter bo pozneje našel vse podrobnosti, katere trame je nadomestiti z novimi, kako jih je obdelati, kje postaviti itd. Lastnik presliži, da je hiša slaba in prezidava potrebna — in iz uljudnosti bo poslušal stavbenikovo razlaganje o različnih novih napravah. Jasno je, da se mu nasveti zdijo nepotrebni, — in tisti, ki stavbeniku ni poseben prijatelj, imenoval jih bo neumne.

To isto je s Kristusovim naukom.

Ker se nisem mogel domisliti nobene boljše primere, sem uporabil to — spominjajoč se, da se je tudi Kristus pri pridigovanju svojih naukov iste poslužil. Rekel je: Vaš tempelj bom podrli in v treh dneh postavil novega. In zato so ga križali. In tudi danes še križajo njegove nauke.

Najmanj, kar se more zahtevati od ljudi, ki sodijo o kakem nauku, je to, da morajo natančno vedeti, kaj je dotični hotel reči. In Kristus svojega nauka ni umeval kot človeštvu nedosegljiv ideal, ki se ne da uresničiti, ne kot sanjavo-poetično fantazijo, s katero je priproste Galilejce kratkočasil, temveč je bil o svojem nauku prepričan, da je v stanu rešiti človeštvo. In ni sanjal na križu, ampak upil je in umrl za svoj nauk. Tako so umirali in bo še umrlo mnogo ljudi.

Ne more se reči, da je tak nauk le fantazija.

Vsaka resnica zdi se onim, ki so na krivih potih, fantazija. In mi vsi smo prišli do tega — tudi jaz sem bil med njimi —, da smo ta nauk imenovali sanjarski, češ da človeški naravi nasprotuje. Trdi se, da se ne ujema s človeško naravo, ponuditi drugo lice; če si udarjen na prvo, — prepustiti svoje premoženje tujcu, — ne za se temveč delati za druge; nadalje, da leži v njegovi naravi, braniti in skrbeti za varnost svoje družine in lastnine, — z drugimi besedami: boriti se za svoj obstanek. Pravnik dokazuje znanstveno, da je vsakega človeka najsvetejša dolžnost, braniti svoje pravice, to se pravi: bojevati se.

Ako pustimo na strani le en trenutek domnevanje, da so človeške uredbe v življenju najboljše in najsvetejše, potem to zadostuje, da se izkaže vsa ničnost ugovarjanja onih, ki trdijo, da je Kristusov nauk s človeško naravo nezdružljiv. Kedo se bo o tem prepričal, da je mučno in človeški naravi nasprotno, trpinčiti in umoriti človeka, da, celó živinče? Poznam kmete, ki so prenehali uživati meso, ker so bili prisiljeni, živino sami usmrtiti. Ravno tako je uredba našega življenja; ugodno življenje nam je omogočeno le vsled trpljenja in zatiranja drugih; zatiranje pa ne leži v človeški naravi. Uredba vsega našega življenja, njen zamotan sestav, potrjuje, kako zelo nasprotuje sila človeški naravi. Nijeden sodnik se ne odloči, da bi lastnoročno zadavil onega, katerega je obsodil po pravih pravičnosti, ki jo on deli. Noben višji uradnik ne bo sam siloma odvedel kmeta iz kroga njegove jokajoče družine v ječo. Noben general, noben vojak se ne bo mogel odločiti, da bi ranil ali ubil človeka, ali da bi porušil kako naselbino, če

bi ne prisegel zvestobe in neomejene pokorščine.

To vse se godi na podlagi zamtanega državnega in družabnega stroja, kojega naloga obstoji v tem, da odstranjuje odgovornost za storjene zločine, tako da nikdo ne čuti protinarnosti takega početja. Eni pišejo postave, drugi jih izvršujejo, tretji vzgojujejo ljudi steni, da jim vtepaio in jih vežbajo v disciplini to se pravi v nesmiselnih in nemi pokorščini, četrti (tako vzgojeni ljudje) izvršujejo vsako silovitost, morijo celó ljudi, ne da bi vedeli, zakaj in čemu. Toda zadostuje le en trenutek osvobojenja iz mreže človeških uredb, v katero se je zamotal, da se razumi protinarnost onih dejanj.

Le trditi ne smemo, da je v navado nam prešlo zlo nespremenljiva božja resnica, in potem bo nam jasno, kaj je človeku naravno in lastno: sila ali postava Kristusova?

Če kupim sebi in svoji družini mir in varnost, vse svoje veselje in radost — le z revščino, pokvarjenostjo in trpljenjem milijonov, z vsakoletnimi moritvami, s stotisoči po ječah trpečimi, — če si kupim svoje zabave le z vojaški in policijski, vsled discipline napol morimi, ki mi dajajo varnost pred lačnimi ljudmi s sto pistoľami, — če uživam grizljaj, ki ga položim v svoja ali v usta svojih otrok, le s človeškim trpljenjem, ki je neobhodno potrebno, če hočem jaz dobro živeti, — ali je samo tedaj grizljaj moj, če nikdo drugi raditega ne trpi, če ni nikomur drugemu potreben?*)

Treba je le enkrat razumeti, da je temu tako, da je namreč kupljena vsaka zabava, vsaka minuta minu, pri naših življenjskih uredbah s pomanjkanjem in trpljenjem tisočev, ki jih tlači sila; — treba je le enkrat razumeti, da se ve, kaj prija človeški naravi, ne samo živinski, telesni, temveč tudi duševni, umstveni. Treba je postaviti Kristusovo v njenem praviem pomenu, z vsemi njenimi posledicami, v vse vzeti in premisliti, da se ve, da njegov nauk nikakor ni tak, da bi se ne moglo po njem živeti, marveč da obstoji jedino v tem, osvoboditi človeštvo fantastičnega pravila: "Upiraj se hudemu."

Pravijo, da je Kristusov nauk, s svojim "Ne upirajte se hudemu", fantazija. Toda da pomenja življenje človeka, v kojega srou tli mlosrdje in medsebojna ljubezen, za nekatere nepretrgano vrsto gorečih grmad, trpinčenja, preganjanja, vsilje, moritev, klanja tisočerihi v vojnah in revolucijah, — za druge pa obstoji življenje v izvrševanju teh grozot in muk, — to se jim pa ne zdi sanjarski!

Če se v Kristusov nauk uglobovamo, pridemo do spoznanja, da svet, ki ga je dal Bog človeku v razveseljevanje, ni fantazija, — narobe: življenje, kakor si ga je človek uredil v svojo lastno pogubo, je ena najdivjejših, najgroznejših fantazij, je fantazija blaznega, iz katere se je treba le enkrat izbuditi, da se nikdar več v njo ne povrne.

Bog je prišel na svet, se učlovečil in nas hotel oteti zmot. Učilo se nas je, da je ta Bog govoril težko umljive, tajinstvene besede, ki potrebujejo verske, cerkvene razlage. Naenkrat pa ležijo pred nami njegove besede tako priproste, jasne in umljive. Bog pravi priprosto: Ne delajte si med seboj hudo — in vsa hudobija bo iz sveta izginila. Ali je res njegovo razodetje tako priprosto — je-li samo to rekel? Zdi se, da je temu tako, — saj je vendar tako priprosto!

Prerok Elija je ljudem ubežal in se skril v neki votlini. Zazdelo se mu je, da se mu bo Bog pri vohu v njo prikazal. Vihar je tulil, da je podiral drevesa. Elija si misli, to je Bog, — pogleda venkaj, — a Boga ni. Prišla je huda ura z groznim grmenjem in bliskanjem; Elija pogleda zopet ven, — toda Boga ni tu. Potem je prišel potres. Ogenj

*) S temi besedami meri Tolstoj očividno v prvi vrsti na ruskega carja, v drugi pa na vse vladarje in sploh na visokostojee, bogate osebe, ki brez dela dobro živijo.

je švigal iz zemlje, skale so pokale in hribi so se podirali. Elija gleda — a zaman. Naenkrat postane vse mirno, — lahán vetrč je zavel čez osvežena polja. Elija pogleda zopet ven, — in Bog je bil tukaj. Tako mirne in jasne so te priproste besede božje: "Ne upiraj se hudemu!"

Zelo so priproste, a v njih je zadržana jedina in večna postava božja in človeška. Če tudi so nastopili v zgodovini človeštva posamezni ljudje, ki so imeli plemenite namene in resno voljo pri svojih poskusih, poboljšati in zopet na pravo pot pripeljati človeštvo, — so imeli vendar največ uspehov oni ljudje, ki so Kristusov nauk tako razumevali in prenašali hudo, ne da bi se upirali s silo. Ne mučitelji, — mučenci so pospeševali in napeljavali človeka k dobremu! Kakor se ogenj ne da pogasiti z ognjem, tako se tudi hudo ne more odstraniti s hudim. Če pa prideš hudemu nasproti z dobroto, bo ta premagala hudobijo, če se z njo le ne okuži. Ravno taka nespremenljiva postava se nahaja v človeški duši, a še bolj jasna, stanovita in popolna. Ljudje se izognejo spolnovanju iste steni, da jo skrivajo pred svojim bližnjim, vendar pa se more napredovanje v blagor človeštva vršiti le na tej poti. Vsak korak naprej storjen je le v imenu "Ne upirajte se hudemu" — in Kristusov učenec sme z vso gotovostjo, navzlic vsem mogočim skušnjavam in grožnjam, trditi: "In vendar ne bodete hudega zatrli s silo, temveč jedino-le z dobrimi deli!" Če pa koraka to gibanje le počasi naprej, nosijo krivdo oni ljudje (in teh je večina), ki jasnost, priprostost in pravi pomen Kristusovih naukov prekanjeno in na nevaren način skrivajo, razlagajoči jih v popolnoma drugim smislu, in to zmedo potem neopravičeno imenujejo "kristjanstvo".

(Dalje prihodnjic.)

ISCEM rojaka Johna Petrina pd. Kosmač na Rečici, Spod. Štajersko. Kdor ve za njegov naslov, naj mi ga blagovoli naznaniti. — Tomaž Žovle, P. O. Box 13, Mackay, King Co., Wash.

Koledarji po lekarnah zastoj.

Severovi slovenski koledarji za leto 1907 so pravkar dogotovljeni, polni najboljših nasvetov in koristnega čtiva za vse. Nadalje ima 12 strani za vpisovanje dnevnih dogodkov v letu. Uprašajte po tem koledarju v lekarni, in dobite ga brezplačno. Ako pa Vam lekarnar ne more ustreči, ali če živite izven mesta, potem pišite ponj na W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam rojakom po Ameriki, da sem pripravljen vsakomur, ki bi se hotel naseliti na kmetije, posredovati brezplačno. Prodajam zemljišča od 10 do 50 talarjev (acer). Tudi dajem zemljišča v najem. Nadalje, ako si kedo izbere (homestead) 160 acers, pripravljen sem mu pomagati kakor sem rekel brezplačno.

V vsih tozadevnih informacijah obrnite se zaupno na

M. P. Pazderic
P.O. Box 192 Larimore, N. Dak.

Ne trpite za reumatizmom.

Drgnite otekle in bolne ude z

Dr. RICHTERJEVIM

SidroPainExpellerjem

in čudili se bodele radi hitrega ozdravljenja. — Rabil sem Vaš Pain Expeller 20 let drugod in tukaj z izbornimi vpehi v slučajih reumatizma prehlajenja, boleznii v križu in sličnih pojavih. Sedaj ne morem biti brez njega.

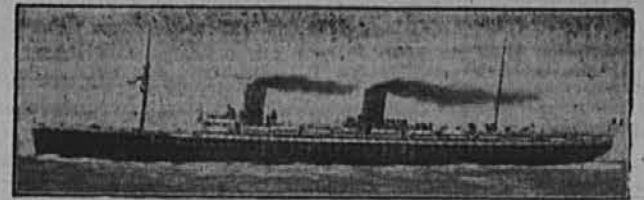
Rev. H. W. Freytag, Hamet, Ill.
Na vsaki steklenici je naša varnostna znamka "sidro".

25 in 50 cent. v vsah lekarnah.
F. A. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.



New York v Avstrijo, čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence 30.000 ton. La Lorraine 22.000 ton
La Savoie 22.000 ton. La Touraine 15.000 ton

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Pavl Sarič, agent na 216—17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obieke in izdelujem nove
po
najnovejši modi in nizki cenl.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizo 18. ulice Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoludne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoludne.
Ob nedeljah samo od 8.—10.
ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličien zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČEŠKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar, iztirja glavnice in preskrbuje vrednostne listine po celim svetososebno pa v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedščine. Zastopstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske črte.

F. J. SKALA & CO.

320—322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

Pozor!

Slovinci.

Pozor!

"Salon" z MODERNIM KEGLJISCEM

Sveže pivo v sodčkih in luteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

POZOR, SLOVANI!

AMERICAN EXPRESS COMPANY.

jamči Vam s svojo glavnico \$500.000 za varnost vsakega centa!

Razpošiljamo denar na vse strani sveta pod najbolj ugodnimi pogoji. Za \$20.40 pošljemo 100 K avstrijskega denarja z že všteto poštnino — dočim plačate drugod \$20.50

Odpošiljanje se izvrši točno in v najkrajšem času. Očividno ste torej pri nas bolje postreženi kakor kjerkoli. Poskusite samo enkrat, in prepričani smo, da se bode od tedaj naprej vedno le naše tvrdke posluževali.

Obrnite se na našega zastopnika.

M. V. KONDA, 669 Loomis Str., CHICAGO.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodnomiselni list za slovenski
narod v Ameriki."Glas Svobode" izide vsaki petek
a velja za AMERIKO:
za celo leto\$1.50
za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo letokron 10
za pol letakron 5Naslov za dopise in pošiljave je
"Glas Svobode"
669 Loomis St. CHICAGO, ILL.**Dopisi.****Naši vzgojitelji in učitelji
morale.**

"Amerikanski Slovenec" je meseca avgusta lanskega leta v članku "Sveta katoliška cerkev" trdil: "da so duhovniki za vse visoko in vzvišeno navdušeni, poštrevolni, od Boga samega v njegovo službo izvoljeni". Nadalje je primerjal članke katoliške cerkev z mogočno, široko reko, in nadaljeval: "kdor se vozi po reki sv. cerkve; kdor se hoče podati pod varno, izkušeno vodstvo izvoljenih služabnikov in sotrudnikov Kristusovih (oj, oj!), — tistemu ne preti nobena nevarnost, nobena nesreča in nobena poguba. Srečen potemtakem in zavisti vreden tisti, ki zaupa tej ladiji (t. j. cerkvi). Po kratki, četudi morda nevarni vožnji nazadnje vendar gotovo doseže svoj cilj."

To se sliši kot nekaka ironija spričo neštetim dokazanim resnicam o nemoralnem, pohujšljivem življenju katoliške duhovščine, med katero se blišči posebno še naša slovenska v Ameriki. Življenje in početje župnika Klopčiča na Calumetu je vse kaj drugega, kakor sveto; clevelandski Hribar še ni nikdar pokazal, da bi bil "za vse visoko in vzvišeno navdušen in poštrevoln"; navdušen je jedino za — dolar; saj mu celo katoliški list, kakor je "Nova Domovina" ni prizanašal ter ga je v javnosti razkrinkal kot največjega oderuha in kot moža najhizkotnejšega mišljenja, z vsemi človeškimi slabostmi. Taki človek, ki hlepi le po tem, kako bi svoje farane odiral in spravil skupaj premoženje, ne more biti nikdar "izvoljeni služabnik in sotrudnik Kristusov".

In taki, kakršna sta ta dva duhovnika, so povečini vsi "izkušeni voditelji" našega ljudstva v Ameriki, — kakor jih imenuje "Amerikanski Slovenec". Tega ne more utajiti niti Rev. Šušteršič v Jolietu. Prazne besede ne veljajo — dejstva govoré!

Da pa ne bomo delali krivice slovenskim duhovnikom, moramo resnici na ljubo priznati, da imajo isti svoje vredne in do pičice jednake tovariše po vsem božjem svetu, koder teče reka "svete katoliške cerkve". Katoliški duhovniki so povsod jednaki, in dokazana resnica je, da so ravno oni tisti, ki ljudstvo okužujejo in spravljajo v moralni prepad. Najbolj katoliška ljudstva stojijo na najnižji stopinji izobrazbe in imajo največ slabih lastnosti. O tem se je že toliko pisalo in govorilo, da bi bila nepotrebna vsaka nadaljna beseda. Vsi pametnejši imajo že zdavnaj svoj račun glede katoliške duhovščine sklenjeni, in vsakdo od teh ve, da je le obžalovanja vreden tisti, kdor se ji slepo zapu.

Pisali bi lahko še mnogo o naših božjih namestnikih, a za danes se bomo pobavili nekoliko le z župnikom Podgorškom v La Salle, Ill., o katerem smo dobili zanimiv dopis, ki jasno kaže, kak svinjar je ta pševčanec. Dopis je gledé resničnosti potrjen od notarja, in torej ni nikakega dvoma.

Isti se glasi tako-le:

La Salle, 27. novmb. 1906.

Dolgo časa so se že zbirali črni oblaki nad našo slovensko faro, a sedaj je tresčilo. Tukaj imamo za župnika nekoga Antona Podgorška, ki je svoje grdobije sicer dolgo časa prikrival, a končno ga je vendar zalotila roka usode, da je razkrinkan. — Dne 4. novembra stala sta pred oltarjem dva novoporočenca in si obljubila večno zvestobo. Čez par dni je dobila mlada žena od župnika poziv, da naj pride dne 9. novembra v farovž po listine točno ob dveh popoldne. Radj domačih opravil se je nekoliko zakasnila in prišla šele ob štirih. Podgoršek je nekaj godrnjal, a se kmalu potolažil, nadejajoč se najboljših uspehov. Podgoršek je gledal v knjige in pozval tudi njo, da stopi bližje k njemu, da bo videla, kaj je v knjigi zapisanega. Ona, nič hudega sluteč, se mu približa, a on jo tako k sebi stisne, da se mu je komaj iztrgala in ga proč pahnila. To pa ga še ni izučilo. Hotel jo je poljubiti in je z roko silil nekam. Toda ona je bila močnejša in se mu zopet ubranila. Podgoršek postaja čedalje strastnejši. Nago varjal jo je k raznim nemoralnim stvarim in zahteval, da se mu vsede na kolena in da bi grešno z njim občevala. — Gospodine Podgoršek, ali ne poznate 9. božje zapovedi, ki pravi: "Ne želi svojega bližnjega žene"? — Kakor se kaže, Vam in Vašim tovarišem ni mar izpolnjevanje božjih zapovedi in hočete v greh zapeljavati tudi svoje vernike! —

Vkljub vsem zapeljivim besedam je pošena žena ostala trdna in neizprosnna, kar pa je Podgorška še huje razvnelo. Pritisnil jo je k zidu ter jo silovito poljuboval. Z največjim naporom se mu je zopet ubranila in ga pahnila od sebe.

In kaj mu je še v glavo padlo? Ta žegnani merjasec je šel tako daleč, da ji je rekel, naj mu iz hlač vzame! Ona mu odgovori: "Gospod fajmošter, to je velik greh." On nato: "Ni greh, če jaz velim." — Tukaj vdim, kakšni so Kristusovi namestniki in kake lepe nauke razširjajo med naše ljudstvo.

Podgoršek je bil v takih mesecih skušnjavah, da se ni mogel več premagovati. Planil je proti njej ter ji: zgornji del krila — poštirkal! Ko se je nekoliko pomiril, ji je ukazal, naj bo tiha, da kuharica ne bo slišala! Gospodine, ali imate tak strah pred njo?

Nazadnje je po vseh bridkih skušnjah vendar le sprevidel, da iz te moke ne bo kruha in da se ni lotil prave, čeprav je bil poprej popolnoma prepričan, da mu ne bo spodletelo; vedel je namreč, da je novoporočenka v blagoslovljenem stanu, in radi tega se je najbolj zanašal na uspeh. Končno ji je ta nesramnež zabíčeval z ostrimi besedami, da ja ne sme nikomur o tem praviti, kaj je hotel od nje imeti. Potem ji je odklenil vrata (po njenem prihodu jih je namreč zaklenil, ne da bi ona to opazila), in ko je stopila na prosto, se je globoko oddahnila. Ves čas na potu proti domu se ji je tako gnusilo do žegnane prešiča, da je morala vonomer pljuvati. Pa kaj bi ne, — saj je imela za spomin poštirkan zgornji del krila!

Rev. Podgoršek, ali nisi mogel dobiti iz Calumeta tistega Luketovega Maričeta, če ti je bila taka sila? —

To zadostuje za danes. Vsem faranom pa polagam na srce, da ja ne spuščajo v farovž žensk samih ...

Vseznalec.

Mislamo, da temu dopisu ni treba nič dostavljati. Kakor smo slišali, pride zadeva pred škofa in tudi v angleške časopise. Prepričani pa smo, da se Podgoršku ne bo pri škofu nič zgodilo. Vse bodo lepo potlačili, kakor so pri Klopčiču v Calumetu.

Iz tega se razvidi, da je vsa katoliška banda, pa najsi bo fajmošter,

škof ali papež, — jednaka; drug drugemu ne skrivijo las — in svinjarije se uganjajo naprej.

In take ljudi naj bi mi pripoznavali "kot od Boga samega v njegovo službo izvoljene"? Taki ljudje se imenujejo služabniki in sotrudniki Kristusovi? Ali ne veste, kaj je Kristus učil?

Takih vzgojiteljev in učiteljev mi ne maramo, ki zapeljujejo naše poštene žene v greh in nezvestobo, ki s svojim delovanjem in s svojimi okuženimi nauki razširjajo med našim narodom podivjanost in nepoštenost, — a vkljub temu hočejo veljati za nekake polbogove! Proč s takimi ljudmi!

Listu v podporo:

John Kramar nabral med so-mišljeniki.....\$1.50
John Shikonja 1.00
J. Kaiser.....\$0.25
Ivan Avbelj..... 50c
Jos. Zupančič: Ker se je Sak-ser poboljšal..... 25c
Val. Potisek..... 1.00
J. J.: v čast "narodni" materi božji v Clevelandu..... 30c
G.: v čast Stankotovemu purmanu v Clevelandu..... 10c
V zahvalo revčkom, ki so darovali za tičice novemu "narodnemu" župniku v Clevelandu samo \$11..... 10c
Za napredek Marijine družbe v Clevelandu..... 50c
N. N.: Za pamet narodnih društev v Clevelandu (izvzvet je Sokol — Živio, Sokol!)..... 10c
Da bi poslušale uboge žene "narodnega župnika" in mu še več darovale..... 10c
Tomaž Golob pošal..... 1.05
darovali so: D. Badovinac: da bi La Salski Slovenci postali svobodnomiselni 25c; — J. M.: da sem rešen imena "greenhorn" 10c; — P. P.: da bi slovenski delavci glasovali za delavske kandidate 5c; — A. M.: da bi drugda gospoda dlužil 25c; — da bi ravno puško dluho da mi zajne ne uide 5c; — P. P.: da bi bigamista Podgorška hudč vzel 10c; — T. G.: Podgoršek je rekel, da sv. zakon ni zakrament 10c; — Podgoršku Katica ni zadosti, mora še druge omožene tlačiti 15c — skupaj \$10.05.
Vivant sequentes!

ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS!

Ako mi naznanjamo po časopisih, da smo zmožni ozdraviti vse tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edino s tem namenom, da one osebe, ki imajo bolezen, katero mi z največjo izurjenostjo in spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj gredo, da bodo ozdravile. Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim rojakom. Že nad 25 let smo zdravili vse tajne bolezni mož. Celo življenje smo zdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bolezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi zdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Zdr. državah. Mi smo dovršili višje šole v Evropi in pride mo iz Vaših krajev. T raj rojaki, ako imate kako bolezen izmed onih katere so imenovane spodaj, ne pomišljajte niti trenutek, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite nam v vašem materinem jeziku svoje bolečine in nadloge. Mi vam bomo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se pri nas, predno se obrnete do kakega drugega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slaboumnost, zguba moških moči, vse bolezni v želodcu in na jetrih, bolezni v hrbtu in sploh vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastoj in damo tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnikih, 7—9 zvečer vsak dan. Ob nedeljah od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim se lahko pogovorite.

703 Penn Ave., 2 nadstropje,
Pittsburg, Pa.

Ako se ne morete oglašiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi lahko pisмено ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem jeziku; pristavite tudi, kako dolgo ste bolni in koliko ste stari ter naredite pismu naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Slovenec in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratakim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unijske smodke in prost. prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

\$6.00 SEST DOLARJEV

je sedajna vrednost

1 DELNICE PAROBRODNEGA DRUSTVA

American Navigation Company.

Kdor želi delnice kupiti še prej, predno cena istim zopet poskoči, naj takoj odpolje naročilni listek in denar na

American Navigation Company

108 Greenwich Street,
NEW YORK CITY.

Vsaka delnica je popolnoma plačana in ni treba nikakega poznejšega doplačila.

Naročilni listek

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

American Navigation Company

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že \$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod!

Če ste se naročili na delnic družbe "American Navigation Co" ter Vam zajedno pošljem znesek \$..... kot plačilo za naročene delnice, katere mi blagosvolite vposlati takoj.

Razume se, da mi morate ako prekoračijo naročnine zgoraj imenovano glavnico, povrniti vposlano svoto v celem znesku.

Ime

Ulica in št.

Mesto in država

Dne.....190....

Ceki, menice (trate) in poštne nakaznice naj se pošiljajo direktno na:

American Navigation Co., 108 Greenwich St. New York.

Slovenska Narodna



Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
Nadzorniki: DAN. BADOVINAC, 206 Chestnut Str., Kewaree, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave. Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
Pomožni odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.
Bolniški odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljke pa blagajniku Frank Klobučarju.

Osrednji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise jednotnemu tajniku.

Kapitalistični pekel za delavce.

Priredil M. V. Konda.

Farji raznih sokt in njih privrženci kaj radi slikajo pekel na onem svetu, ki jim služi za strašilo vsem onim, kateri nočejo trobiti v njih zloglasni rog. In kdo ne veruje v njih izmišljene teorije, bodisi o peklu ali nebesih, ta je naravnost obsojen v pekleno trpljenje, ki se začne s smrtjo. Tako farji.

Človek pa, kateri ima zdrave možgane in moč biti slep, ta ne bo čakal, da se šele po smrti seznanja s peklenimi mukami. Jaz verujem v pekel in ta pekel, katerega žrelo lahko zre vsak dan, je ustvaril majhen del človeške družbe, mogotci in kapitalisti. In žrtve tega pekla niso grešne duše, pač pa ljudje z mesom in krvjo, velikanski del človeške družbe, kateri mora stvarni kom svojega pekla z lastnim mozgom prirejati življenska nebesa. To so delavci, to je proletarijat. Najbolj zevajoča žrelo tega pekla vidimo v Pittsburgu, Puebli, Colo., Jolietu, South Chicagi itd. itd.

Ogledimo si za danes jedno izmed teh največjih peklenih žrel, ki se nahaja v južnem chicaskem predmestju ali v South Chicagi. Z drugo besedo se imenuje "Illinois Steel Company".

Da je ta ogromna skupina plavžev, livarn in ostalih železnih tvornic pravi pekel, prava pravcata klavnica za ljudi, to jasno govori statistika. Po natančnem in zanesljivem poročilu so v preteklem letu od tam odpeljali v razne bolnišnice do 7800 ponesrečenih delavcev. Bližje polovica teh nesrečnikov je vsled telesnih poškodb pomrla, a ostali so pa v večini tako pohabljeni, da niso več za nobeno delo. Ako razdelimo to grozno število 7800 na dvanajst delov, vidimo, da se jih je povprečno ponesrečilo 650 vsak mesec. Na mestu, pri delu ubitih delavcev, kateri so se oddali policiji, je bilo v minolem letu 51, torej vsak teden eden. Ali je statistika število 7800 prišlo tudi one, ki so popadali v razbeljeno železo in izpremenjeni v penečo se žilindro izginili za vselej, tega ne vemo. Koliko je takih revežev, tega ne more določiti nihče. Delavci brez imetka, brez hrane in obleke, kateri ne morejo več nikjer dobiti posla, so navadno primorani prijeti za najnevarnejše delo. Bossi, ne da bi jih prej podučili o nevarnem položaju, jih potonejo na najvarnejše prostore, kjer teče razbeljena lava železa in ma'a nepreviklost zadostuje, da se tak delavec rešen vseh skrbi za življenje. Duševno in fizično močni ljudje, ako se srečno izognejo vsakej poškodbi, zamorejo takda dela pri plavžih opravljati le večjemu 12 ali povprečno 8 let. Slabšeji pa povprečno le nekaj mesecev. Navadni delavci, t. j. oni, kateri so sleherni trenotek izpostavljeni smrtni nevarnosti, so plačani po \$1.60 na dan med tem ko dobe izvežbani in zmogljivi delavci od \$4 do \$14 na dan, a pri tem je treba vpoštevati, da je teh zadnjih prokleta malo in tisti kar jih je, so proti slučajem smrtni nevarnosti vse drugače zavarovani, kakor pa navadni delavci. Uboga

para je in ostane le navaden delavec z sramotno plačo in večina iz med teh postane žrtev svojega dela, kakor govoré krvave številke.

Natančni statisti pa gredo še dalje. Kakor sem prej omenil, da mnogo delavcev izgine brez sledu v gorečem železu, tako tudi statisti dvomijo, da obsega štev. 7800 — ki je itak pretresljivo za vsakega človekoljuba — vse poškodovane in pobite delavce "Illinois Steel Workspekla" v minolem letu. Kapitalisti, ktere taka statistika postavlja v slabo luč, se branijo dati natančne informacije o pobijanju delavcev v svojih tvornicah. Mrliški ogledniki, ki so v službi kapitalistov, sploh niti ne vprašajo o vzroku ponesrečenja tega ali onega moža. In končno razsodba, ktero izreče dobro plačana "Jury", se navadno glasi: N. N. je umrl radi opeklin, zadobljenih pri odprtju peči, ktera je slučajno eksplodirala, ko je on zraven stal. That's all!

Dasiravno je res, da razstrelbe pri plavžih povzročijo največ smrtnih nesreč, vendar ni mogoče, da bi vsi ponesrečeni pomrli ali ostali pohabljeni samo vsled opeklin. Toda za kapitalista je to jednostaven izgovor, potem naj uboga delavska para izdahne, kjer hoče.

(Dalje prih.)

Ameriška justica.

Ameriški sodniki se navadno izvolijo iz kapitalističnih krogov. Vsled tega se ni čuditi da proletarci tudi pri najbolj pravičnih stvarih le prevečkrat propadejo in ne dosežejo pri sodiščih iste pravice, katero bi jim moral vsak pravičen človek pripoznati. Temu dokaz so sodrugi Moyer, Haywood in Pettibone, ki v idaskih državnih ječah zdihujejo že skoro leto dni, ne da bi se jim moglo dokazati najmanjša zločinost. — Drugače pa je z mnogomorilci, tatovi in grafterji, kateri imajo v svojih žepih milijone! Ti so varni pred ameriško justico. O milijonarju Thawu v New Yorku in senatorju Warren v Wyomingu ste že slišali. Zdaj pa še pride Taylor, bivši guverner države Kentucky, na vrsto, ki je kriv umora svojega tovariša Goebela, a se vkljub temu nahaja še vedno na prostih nogah v državi Indiana, pod zaščito ondodnega guvernerja. Taylor je pred nedavnim časom zopet kandidiral za guvernerja v Kentucky, in Goebel je bil njegov protikandidat na demokratskem tiketu. Volilni boj je bil hud. A naenkrat so našli Goebela mrtvega! Istočasno je Taylor pobegnil iz države, s čemer je dokazal, da je on morilec; policija je izdala zanj zaporno povelje. Toda morilec ni bil prijet; ušel je v Indiana, in tamonjni guverner — republikanec — ga je vzel v svoje varstvo.

Taka je s kapitalističnimi zločinci! "Appeal to Reason", socijalistični tednik v Girardu, je v svoji zadnji številki razpisal \$1000 nagrade onemu, ki ujame pobeglega Taylora in ga izroči policiji v Kentucky. Tisoč dolarjev v zlatu se izplača takoj.

S tem razpisom je "Appeal to Reason" zadal ameriški justici velikansko moralno zaušnico. Vrhovno zvezno sodišče je dovolilo, da so se Moyer, Haywood in Pettibone aretirali v državi Colorado in odgnali v drugo državo (Idaho), — a s Taylorjem se to še ni zgodilo. "Appeal to Reason" in za njim delavska masa hoče prvo videti, kako bode naša justica sodila republikance in kapitaliste, potem šele naj položi prst na socijaliste kot so Moyer, Haywood in Pettibone!

Društvene vesti.

Volitve novih odbornikov lokalnih društev S. N. P. J. za leto 1907.

Društvo "Naš Dom" štv. 33 v Ambridge, Pa.:

Predsednik: Franc Tomažič; podpredsednik: Ivan Maletič; I. tajnik: Janez Unetič; II. tajnik: Mihael Preskar; blagajnik: Josip Pelc.

Društvo "Edinost" štv. 12 v Murray, Utah; predsednik: J. R. Grahek; podpredsednik: Josip Strubel; tajnik: Mihael Žugelj; blagajnik: Franc Hoffmann.

Društvo "Sloga" štv. 16 v Milwaukee, Wis.:

Predsednik: Alojz Bergant; podpredsednik: Franc Ambroz; tajnik: Franc Bačun; zapisnikar: Ivan Katan; reditelj: Josip Presečnik; blagajnik in zastopnik: Franc Matiz; bolniški odbor: Karol Hofbauer, Franc Hren in Franc Krolnik.

Društvo "Zarja" štv. 15 v Ravensdale, Wash.:

Predsednik: Ivan Arko; podpredsednik: Josip Podkrajnik; I. tajnik: Ciril Ermenc; II. tajnik: Ivan Bizjak; blagajnik: Jernej Škerbinc; zastopnik: Anton Logar; bolniški odbor: Valentin Hočevar za Ravensdale, Rudolf Pečnik za Benton, Matija Potočnik za Black Diamond; vratar: Mihael Ferlič.

Društvo "Skala" štv. 5 v Clinton, Ind.:

Predsednik: Filip Kolar; podpredsednik: Josip Kolar; tajnik: Anton Tratnik; zapisnikar: Franc Zakrajšek; blagajnik: Karl Vrabčič; zastopnik: Ivan Kolar; reditelj: Ivan Albrecht; bolniški obiskovalci: Andrej Ladiha, Franc Dobrovnik; nadzorniki: Josip Tratnik, Martin Brunet.

Društvo "Bratoljub" štv. 7 v Claridge, Pa.:

Predsednik: Mihael Hervol; podpredsednik: Ivan Zor; tajnik: Ivan Barič; zapisnikar: L. Jeraš; blagajnik in zastopnik: Blaž Likar; nadzorniki: Jakob Jeraš, Ivan Hervol, Frank Dragar; bolniški odbor: A. Martinšek, Tomaž Raspet.

Društvo "Skala" štv. v Collinwood, O.:

Predsednik: Ivan Prusnik; podpredsednik: Ivan Dežman; tajnik: Dominik Blümel; zastopnik: Ivan Knafel.

Redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

Društvo "Ljubljana" štv. ww v Girard, O.:

Predsednik: Ivan Smole; tajnik: Frank Gostinčar; zastopnik: Andrej Jančar; nadzorniki: Mihael Ložar, Josip Tertnik; bolniški odborniki: Anton Žitnik, Alojz Srah.

Misli.

Kadar bodo delavci do mozga občutili vse krivice sedanjih vlad, tedaj se bodejo organizirali svojo lastno vlado.

Mi hočemo, da je vesoljna zemlja last vseh ljudi — ne pa samo majhnega dela lenihov.

Kapitalizem ima jedno dobro lastnost: pod njegovim pritiskom se je rodil socijalizem.

Edward Pauch

— gostilničar —

663 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILL.

Emil Bachman,
580 So. Centre Ave. Chicago.



Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in druge potrebščine.

STARA IN IZKUŠENA
CUNARD LINE

ustanovljena leta 1840.
PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN
GIBELALTAR, GENOVA, NAEPEL ITO.

LEPI, VELIKI IN NOVI
PARNIKI NA DVA VIJAKA
"CARPATHIA" 13,600 ton.
"SLAVONIA" 10,600 ton.
"PANNONIA" 10,000 ton.
"ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo
NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri vam dajo potrebna navodila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

So iščejo agentje!
F. G. WHITING, ravnatelj.
67 Dearborn Str. CHICAGO.

VELIKA MAŠKARADA!!

Društvo
"SLOVENIJA" št. 44
v
Chicagi



priredi v predpustu
dne
9. februarja
1907.

VELIKO PREDPUSTNO VESELICO Z
MAŠKARADO

v Narodni dvorani na 18. in Centre ave.

Najoriginalnejšim maskam so namenjena krasna darila
Za vsestransko zabavo skrbi ODBOR.



Slika predločuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMCI SE ZA 20 LET.

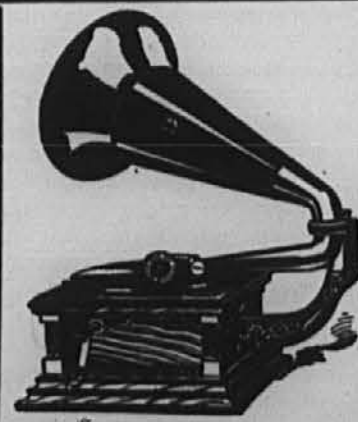
V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek
— Elgin ali Waltham. \$14.00
Te vrste ura stane je

V obilo naročbo se priporoča vsem Slovincem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.
Chicago, Ill.



JOSIP JIRAN

459 W. 18 cesta, CHICAGO

Največja zaloga vsakovrstnih instrumentov.....

Moja posebna specijaliteti so doma izdelane harmonike in koncertine.

Izdelujem novo in popravljam staro.

Pišite v slovenskem jeziku

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, stejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete označevane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vé, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vže 15 do 20 let in to dokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si ogledajte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slamanikov, klobukov, letne spodnje obleke itd.

Pridite in ogledajte si naše vzorce za moške obleke.



Ujetetega ptica tožba.

(Simon Gregorčič.)

Oj, zemlja širna, zemlja lepa,
Ti vsa si bila moja last;
Zdaj ozka kletka me zaklepa,
Ko vjel sem se v nesrečno past.

Ostrigli, oh, so mi peroti,
Da ni mi moči v sinji zrak,
Čez hrib in dol — gorje siroti —
Ne nosi več me vzlet krepak.

Ne nosi več me v log košati,
Kjer mnog prebiva zvest mi drug,
Ni moči mi v jeseni z brati
S teh velih trat na cvetni jug.

Z ognjenim jeklom umorili
So mi nebeško luč oči,
Da božjih čud v prirode krili
Uživati mi moči ni.

Oko siroti oslepljeni,
Oko edino je — spomin,
A on ni vir tolažbe meni,
Spomin mi vir je bolečin.

Za mano ure solne sreče,
Pred mano groza temnih dni,
Krog mene stene večne ječe,
Pa naj spomin me veseli?!

Zdaj senčni gaj se v cvet odeva,
Oj senčni gaj, moj rojstni raj;
Glasno tam bratov zbor popeva,
Tu moj izgublja se vzdihljaj.

Z družico drug tam prosto leta,
Izbral si goso je drevo,
In drobno gnezdo skrbno spleta,
Da spal bi nežni rod mehko.

A meni svet je ves ocvetel,
Zapr in slep sem samotar,
Nikdar ne bodem gnezda pletel,
Gojil mladičev nikdar.

Mrje mi v ječi srce vbogo,
Brezcvetna gine mi mladost...
Pač mnogo vzeli ste mi, mnogo,
Ko zlato vzeli ste prostost.

A enega mi vzeli niste,
Pa mi ne vzamete nikdar:
To pesmi so sreberno-čiste,
To je glasov nebeški dar.

Samotno v kletki bom popeval,
Dokler ne počti to srce;
Vam dušo mrzlo bom ogreval,
In sebi bom hladil gorjé!

Tako je Simon Gregorčič zapel o sebi. On sam se je ujel v kletko — v duhovski stan, v katerem se je čutil nesrečnega, videč svoje nekdanje posvetne tovariše, kako brezskrbno uživajo zlato prostost. Ker je bil Gregorčič boljši kakor njegovi duhovni sobratje in je visoko stal nad njimi, so ga iz zavisti začeli preganjati, dokler ga niso ugonobili. V divjem sovraštvu so ga pritirali tako daleč, da so mu zamorili tudi pevsko žilo, čeprav je sam trdil v tej pesmi, da mu tega ne vzamejo. Ni še poznal vse neskončne hudobije katoliških duhovnikov. Med njegovimi preganjalci je bil eden najhujših sedajni škof Dr. Mahnič. Krivice, ki so mu jih prizadali lastni stanovski tovariši, duhovniki so ga tako potle, da je začel hirati, strte so mu bile pesniške peroti, in končno je podlegel telesnemu in duševnemu trpljenju.

Vrednost organizacije.

Neki kapitalistični list je izračunal, da znaša povznanje plač, ki jo železniške družbe dovoljujejo ali pa jo bodo še dovolile, skupaj 82 milijonov dolarjev. Po zadnjem poročilu nacionalne železniške komisije so imele železnice 1.206.000 uslužbencev. Povprečno bi torej dobil vsak mož en dolar na teden več, nekateri tudi po dva dolarja.

To je lep uspeh! Seveda se trdi, da so železniške družbe "prostovoljno" zvišale, — ali to je oslarija. Leta 1877 je znižala Pennsylvania železnica svojim nastavljenecem pri izogibalcih dnevno plačo na 90 centov. Potem se je vršil prvi veliki štrajk železničarjev v tej deželi. V letu 1866 jih je bilo več, potem je sledila stavka strojnikov na Quincy, ki je postala slavna, potem stavka Railway uni je proti Great Nor-

thern; to je bil zadnji veliki štrajk železničarjev v Združenih državah, in, če se ne motimo, tudi najuspešnejši.

Od leta 1877 se je plača železničarjem skoro potrojila, in to v kljub temu, da je bil samo eden večji štrajk zmagošen. Toda med tem so se železničarji organizirali v unijah, in samo vsled dejstva, da so se organizirali, so se njihove razmere tako znatno izboljšale. Družbe pač uvidevajo, da je absolutno nemogoče, nadomestiti velike mase štrajkujočih delavcev z drugimi, in se jim tudi ne zdi umestno, izživati javno mnenje proti sebi z zatiranjem delavstva. Zato se spuščajo raje v pogajanja in dovoljujejo marsikaj, kar bi sicer ne, če bi bilo delavstvo neorganizirano. Sicer pa itak nimajo izgube, če povišajo plačo, te večje izdatke pokrijejo drugim potom, npr. da zvišajo vozni, ali na kak drug način.

V zadnjem desetletju so postale železniške družbe silno bogate. Samo prethlanskem so imele 700 milijonov dolarjev čistega dobička. Ni jim torej težko, odstopiti od tega ogromnega dobička delni znesek 82 milijonov delavcem! Preostane še jim dovolj. Toda če bi ti delavci ne bili organizirani, ne čutili bi prav nič "prosperitete" (javno blagostanje), ki je baje v deželi — in ne dobili bi niti fیکا!

To je migljaj vsem onim delavcem raznih strok, ki še niso v nobeni organizaciji. In takih delavcev je še veliko, ki se ne zavedajo svojih dolžnosti.

Nekdo se mora zavzeti za povišanje plač. Kdor je zadnji, tega psi ogrizejo. In ta zadnji je neorganizirani delavec, ki ostane neumni Janezek. Za organiziranega delavca pa je oni znesek, ki ga vplača v unijsko blagajno, plodonosno naložen kapital, kar so jasno dokazali železničarji te dežele.

"V slogi je moč!"

Socialno stališče.

Mnogo je ljudi, kateri, nahajajoči se v slabih razmerah, zavračajo vso krivdo na takozvano nemilo usodo, ter pravijo, da imajo njih bolj napredujoči sosede le zato tako srečo, ker razumevajo neodvisno stališče, posameznika v človeški družbi. Nekateri zopet delajo trdo in varčujejo, dočim drugi pri lahkem zaslužku potratno živijo in denar kar z obema rokama ven mečejo. Nadalje so tudi ljudje, ki si ohranijo zdravje in moč do visoke starosti, in sicer zato, ker so v svoji mladosti delali in živeli trezno. Oni, ki se potrebujejo zdravja in moči v boju za pravo stališče, pa naj rabijo Trinerjevo ameriško grenko vino. Isto deluje z naravo in omogoči vsake uspeh. K zdravljenju prebavnih organov, krvi in živcev je ono najboljšo sredstvo.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josipu Trinerju, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ODPRTO PISMO SLOVENCEM.

Spoštovani gospod Collins M. I. Presrečna Vam hvala za Vašo skrb in trud, katerega imate z menoj radi moje bolezni. Vam uljudno naznanjam, da sem ozdravil, za kar se Vam lepo zahvalim ter Vas vsakemu priporočam ostajajoč Vaš hvaležni prijatelj

Josef Zorc,
714 Market Str.,
Waukegan, Ill.

SPREJME SE v večjo prodajalno z oblekami mlad mož slovenske narodnosti, ki je v taki trgovini nekoliko že izvežban — Pismene ponudbe pod šifro "N. S." na upravnistvo "Glas Svobode", 669 Loomis st., Chicago, Ill.

Naš zastopniki.

Za Conemough, Pa.: J. Bricelj.
Za Johnstown, Pa.: M. Strukelj.
Za državo Wyoming: Lorenc Demšar.
Za Cleveland, O.: A. Kužnik.
Za Colorado: Joe Debeve.
Za Ravensdale, Wash.: C. Ermenc.
Za Roslyn, Wash.: A. Jonaček.
Za Milwaukee, Wisc.: John Kalan.
Za Joliet, Ill.: M. Požek.

Rojaki Slovenci

Čitajte novo obširno knjigo „ZDRAVJE“

Novih
50.000se zastoni
razdeli
med
Slovence

Knjiga „ZDRAVJE“

Katera v kratkem izide od slavnega in obče znanega:

Dr. E. C. COLLINS M. I.

Iz nje bode razvidili, da vam je on edini prijatelj, kateri vam zamore in hoče pomagati v vsakem slučaju, ako ste bolni, slabi ali v nevolji.

Knjiga obsega preko 160 strani z mnogimi slikami v tušu in barvi ter je napisana v Slovenskem jeziku na jako razumljiv način, iz katere za more vsaki mnogo koristnega posneti, bodi si zdrav ali bolan. Ona je najzanesljivejši svetovalec za moža in ženo, za mladeniča in deklico.

Iz te knjige bode razvideli, da je Dr. E. C. COLLINS M. I. edini, kateremu je natanko znana sestava človeškega telesa, radi tega pozna vsako bolezen ter edini, zamore garantirati za popolno ozdravljenje vsake bolezni, bodisi akutne ali zastarele (kronične) kakor: tudi vsake tajne spolne bolezni.

Čitajte nekaj najnovejših zahval, s katerimi se rojaki zahvaljujejo za nazaj zadobljeno zdravje:

Cenjeni gospod Collins M. I.

Vam naznanjam da sem popolnoma zdrav in se Vam presrečno zahvalim za Vaša zdravila ki ste mi jih pošiljali in to Vam rečem, da takega zdravnika ga ni, kakor ste Vi in Vaša zdravila so res najboljša, ki so mi prav fino nucala. Jaz sem si dosti orizadeval pri drugih zdravnikih, pa mi niso nič pomagali. Toraj, kateri ne verjame, naj se do mene obrne in jaz mu bodem natančno pojasnil, da ste Vi res en izkušen zdravnik, da takega nima več svet.

Toraj to pisemce končam ter Vam ostajam hvalečen do hladnega groba.

ANTON MIHELICH
12 E. 10th St. N. E.
Cleveland, O.

Velepostovani Dr. E. C. Collins M. I.

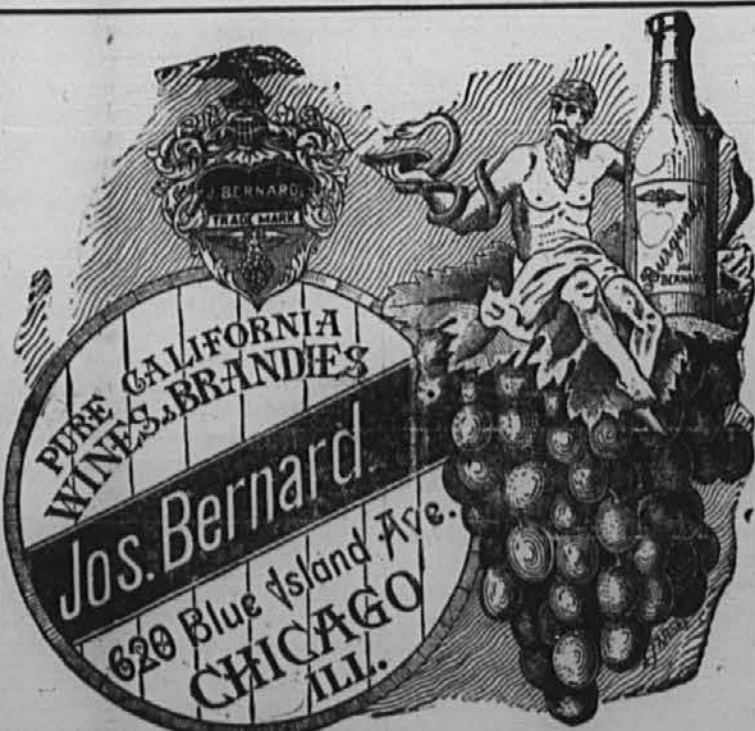
Jaz se Vam napevo lepo zahvaljujem za Vaša zdravila in Vam vse sepoščno. da sem zdrav ne čutim nobenih bolečin več in tudi lahko delam vsako delo Vam naznanim častiti gospod, da jaz sem po Vaših zdravilih zadobil prvotno zdravje in moč nazaj, kar se nisem trostal, ker jaz sem se popel 4 mesce zdravil pri drugih zdravnikih; vsaki mi je obljubil, da me ozdravi, a je bilo vse zaman samo da so mi lepe praznili. Sele potem sem se na Vas obrnil ko sem uvidel, da mi drugi ne morejo pomagati. Jaz Vas bodem vsakemu bolniku priporočal, da naj se do Vas obrne.

Sedaj se Vam še enkrat lepo zahvalim ter ostanem
Vaš iskreni prijatelj
J. LOWSHA.
Jenny Lind Ark.

Na razpolago imamo še mnogo takih zahvalnih pisem, katerih pa radi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti. Zato rojaki Slovenci ako ste bolni ali slabi ter vam je treba zdravniške pomoči, prašajte nas za svet, predno se obrnete na drugega zdravnika, ali pišite po novo obširno knjigo ZDRAVJE katero dobite zastoni, ako pismu priložite nekoliko znamk za poštnino. Pisma naslavljajte na sledeči naslov.

DR. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,
140 WEST 34th ST., NEW YORK, N. Y.

Potem smete z mirno dušo biti prepričani v kratkem popolnega ozdravljenja. Za one, kateri hočejo osebno priti v ta zavod, je isti odprt vsaki dan od 10 dopoldne do 5 ure popoldne. V torek, sredo, četrtek in petek tudi od 7—8 z večer. Ob nedeljih in praznikih od 10—1 popoldne.



Edina vinarna, ki toči najboljšo kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

Vsem rojakom priporočam
svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna.
Vsak potujoči Slovenec dobro došel.
C. HOFBAUER.

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. —

Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje novih oblek kakor tudi v popravilo starih vse po zmerno nizkih cenah
CHICAGO, ILL.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Nazdar rojaki!

Slovenec in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.
Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.



Cemu pustiti od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močje še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

MI JAMČIMO.

Z veseljem naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo ustregli popolnoma in v vsakem oziru novi postavi glede čistih živil in zdravil, tako da se Severova obče poznata zdravila smejo predajati tudi nadalje po vseh državah Amerike.

Vsako zdravilo, odposlano iz našega laboratorija, ima jamstvo, da ustreza popolnoma novi postavi glede živil. Prepis naše originalne jamstvene listine se je odposlal kmetijskemu tajniku v Washington D.C., kakor zahteva člen IX. imenovanih državnih postav za živila in zdravila.

NO 1005—GUARANTEED UNDER THE FOOD
AND DRUGS ACT JUNE 30, 1906.

To pomenja, da Severova zdravila niso pokvarjena ali ponarejena in da se lahko kupijo in prodajajo kot v vsakem oziru zanesljivo blago, kakoršne predpisujejo državne postave.

Mi smo z veseljem in radovoljno ustregli tem določbam nove postave, to tem raje, ker so se naša zdravila vedno izdelovala pravilno in le v smislu najbolj ših zdravniških znanstvenih izkušenj. Vsa trgovina in uprava tvrde W. F. Severa kakor tudi laboratorij (izdelovalnica), ki je najmodernejša opremljena pod osebnim vodstvom izvezanih lekarnarjev in zdravnikov, ki so si vsled večletnega službovanja v enaj največjih in najtolsih laboratorijih pridobili vsestransko izkušnost in zdravniško spretnost.

Vedno pazimo na to, da se vzdžijo naša zdravila na vrhunca popolnosti in čistoti, ker nam je ležeče na tem, da pridejo ista ra dober glas kot taka, ki prekašajo vsa druga glede čistosti, velikih uspehov in prijetne zanesljivosti.

Zahvaljujoč se občinstvu za dosedajno zaupanje, Vas zagotavljamo, da bomo tudi vbodoče skrbeli, da si hranimo svoje dobro ime.

Zelee Vam obilo sreče in napredka, ostajamo

Z odličnim spoštovanjem,

W. F. SEVERA CO.

W. F. Severa

Cedar Rapids, Iowa, 1. januarja 1907.

Predsednik.

Jakob Dudenhoefer

VINOTRZEC

339 Grove Street,

Milwaukee, Wisconsin.

Priporoča vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P.J.DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

aluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER

MAGNET

GRANAT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvorila gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navedila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenem "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC

617 S. Centre Ave. blizu 19
ulice CHICAGO, ILL.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno za zabave in dvorane za zborovanja.

TELEFON CANAL 7641

Zapomnite si.

Ves denar, ki ga vložite v naš zavod tam 12. januarja, obrestuje se od 1. t.m.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

652 Blue Island Ave.

Uradne ure od 9. predpol. do 4. popl. ob sobotah do 8 ure zvečer.

Varstveni zaklond presega čež pol milijona dolarjev.

Ustanovljena 1890.

RAZNO.

Nad 11,000,000 pisem in poštinih pošiljatev se je zgubilo samo v Združenih državah preteklega leta. Vzroke temu je slaba pisava, in to tako slaba, da naslove na nekaterih pošiljatev še celo zvedenci niso mogli razvozlati, še manj pa, kam so namenjeni. Ni milijone teh pošiljatev je romalo v takozvani "mrtvi uradi" v Washington, kjer so jih odprli. V nekaterih so dobili naslove odpošiljateljev in jih vrnili, ostale, iz katerih ni bilo posneti niti odpošiljatelja niti prejemnika, pa so uničili.

Te uničene poštne pošiljate so bile odposlane od tu živčih Evropejcev, med katerimi se brezdvomno nahaja veliko števil Slovanov.

Da se tem nedostatkem kolikor toliko vbodoče odpmore, prosi glavni uradnik "mrtvega urada", Mr. De Graw v Washingtonu, vse časnikarje, naj bi priobčevali novice v svojih listih in opozarjali občinstvo, da bi prihodnje odpošiljatelj vedno natančno in čitljivo napisal naslov prejemnika, na gorenjem levem vogalu pisma pa svoj lastni naslov; ako potem tako pismo svoj cilj zgreši in ga prejemnik ne dobi, vrne se pismo odpošiljatelju, ne da bi romalo na "mrtvi uradi" v Washington, ali da se ga odpre. Sosebno pa se opozarjajo na to oni, ki odpošiljajo bodisi v pisnih ali zavojih vrednostne stvari.

Rimsko-katoliška organizacija "Knights of Columbus" v Milwaukee, Wis., se je poprijela diskuzije, kako si podvreči socializem. Predavali bodo člani organizacije, glavni govor pa bo imel nadškof Messmer. Socialista-govornika se ni nobenega povabilo, boječ se, da bi jih ne razkrinkali. Vitezi Kolumba se brezdvomno ne držijo reka "audi et alteram partem" (poslušaj tudi nasprotno stran!). — Toda, kakor se poroča, slišali ga bodo vseeno na ulici! Dotični krogi si naj zapomnijo, da svojih ultramontanskih namer ne bodo prikrivali pod plaščem socializma.

Ni še dolgo tega, kar je neka brunna ženska v New Yorku zaarala Pullmanov spalni vagon, kateri je imel odpeljati pet psov na pasjo razstavo v Philadelphijo. Psi so bili vsi oblečeni, kot dečki, v tople suknjiče z žepi ob straneh, iz kojih so kukali svileni robci. V vagoni so jih pripeljali z ekvipažo, in psi so imeli na vratu srebrne verižice.

Istega dne pa je za-arala tudi vlada poseben vlak, ki je peljal 87 državnih ujetnikov v državno jetnišnico v Atlanta, Ga. Uklenjeni pa so bili vsi v mrzlo, rujavo železje...

Za svobodo vneti francoski državni korakajo premišljeno po svoji poti naprej, brez ozira na levo in desno. Pri njihovem velikem kulturnem delu (ločitev cerkve od države) ne strašijo jih nobene ovire. Nič ne pomaga, da jih je veliki (!) nadškof Ireland opozoril na "nepravilnost" in "brezsrčnost" napram svetemu (?) očetu in edinozveličarju (?) cerkvi na svetu!

Kakšne sadove rodi današnji kapitalistični sistem, je razvidno iz naslednjega pretresljivega dogodka, ki se je pripetil minoli teden v Chicagi.

Charles Petersonu na Townsend str. je umrlo tri tedne staro dete. Ker pa v hiši vlada revščina, ni mogel dobiti Peterson pogrebniaka, da bi mu pokopal otroka. Tako je mali mlček ležal v hiši celih pet dni. Ko naposled le ni bilo od nikoder pomoči, je Peterson truplo, ki je začelo razširjati že smrad, zavlil v cunj in na delo grede odnesel sboj v tovarno, kjer ga je vrge v razbeljeni plavž. Policija je o slučaj z vedela in Petersona takoj aretirala. Sodnik Himes ga je radi prestopka "postave" obsodil na \$25 globe. Ker pa ubogi delavec ni imel denarja, moral bi biti zaprt, da to svoto odsluži. Ko pa je vse to zvedel župan Dunne, je Petersona končno oprostil vsake kazni.

"Railroad Trainmen's Journal" v Clevelandu, O., poroča v svoji januarški številki, da je ondota podporni družba "Brotherhood of Railroad Trainmen" v novembru l. 1906 izplačala svojim članom bolniške podpore in usmrtnine v znesku \$152,850. V omenjenem mesecu je bilo namreč ubitih in ranjenih 78 železniških uslužbencev, kateri spadajo v rečeno društvo. — Te številke povedo o kapitalizmu in njegovih žrtvah več, kakor debele knjige.

Socializem ni nikakor nasprotnik pravim in čistim naukom, katere je učil prvi socialist in revolucionar, Jezus Kristus. Zaveden socialist mora spoštovati te nauke in jih premišljevali. In tudi duhovnik z zdravimi možgani bo pritrtil temu ter se podvrge socializmu. Toda velik in neizprosni nasprotnik pa je socializem verskim barantačem t. j. onim farjem, ki rabijo Kristusove nauke za svoj business in v svrhu izsesavanja nevednega ljudstva. Socializem se bori proti kapitalizmu in ne priznava privatnega imetja. Ker pa taki farji obračajo svoj verski business v prid kapitalu, torej je boj zajedno naperjen tudi proti njim. Radi tega se oni tudi boje socializma in hujskajo površnomisleče ljudi proti naši stranki, češ: socialisti ubijajo vero. In prav imajo, da se boje. Prej ali slej pride dan, ko bode delavec svoj produkt vzel za svojo rabo, in postopači v svili, baržunu in talarjih bodo morali na delo, ako bodo hoteli živeti.

V neki kneževini na Nemškem imajo policijsko naredbo, da ne sme nihče voziti z avtomobilom po kneževini, kadar je knez doma. Nedavno sta bila dva avtomobilista obsojena v globo 25 mark, ker nista vedela, da je knez doma ter sta se z avtomobilom pripeljala. Obsojba se utemeljuje stem, da je treba posebno skrbeti za življenje, zdravje in premoženje knezovo, a avtomobil bi lahko splašil knezove konje! — Res, nežna skrb za osebo "po božji milosti"!

Gospodje milijonarji tukaj v Ameriki so imeli zdaj ob koncu leta mnogo dela in veselja s svojimi bilancami. Ker je sestavljanje teh bilanc jako mučno, nagradile milijonarji svoje uradnike vselej bogato. Rockefeller je imel v pretečenem letu 240 milijonov dohodkov, Roger 120 milijonov, brat pa 100 milijonov, Andrew Carnegie 100 milijonov, Vanderbilt 500 milijonov, Hetty Green 400 milijonov, Mills 300 milijonov, Flager 240 milijonov, Morgan pa "samo" 200 milijonov! — Pomilovanja vredni reveži!

Zakon Leopolda Wölflinga (bivšega avstrijskega nadvojvode Leopolda) in bivše šansonetke Adamovič se je ločil. Mož je od nje pobegnil in izjavil, da je skupno življenje za vedno izključeno. Glavni vzrok je prevelika duševna razlika. Wölfling se je veliko trudil, da bi olikal svojo ženo. Z velikim trdom se mu je posrečilo, da jo je naučil za silo pisati. Zadnje čase pa je tajno pristopila k vegetarijancem, ter silila tudi moža, da se odpove mesni hrani. Potem je postala članica "ko'onije za naravno človečanstvo". Ni se več češala, ne oblačila perila ter se sploh zanemarljavo do skrajnosti. Pa tudi svojega moža je hotela spreobrniti v "naravnega človeka", vsledčesar so nastajali burni prizori. Zadnje čase je narašel njen fanatizem tako, da jo splošno smatrajo za duševno bolno.

Leta 1905 je bilo 216,262 manufakturnih tvrdk v Združenih državah. Skupni kapital teh tvrdk je znašal \$165,317,454. In med temi tvrdkami jih je bilo samo 1899, ki so posedale vsaka čez milijon dolarjev, torej 37 odstotkov vsega manufakturnega kapitala.

Ako pošljete denar v staro domovino, obrnite se zaupno na M. V. Konda-ta, 669 Loomis Str., Chicago, Ill.

Za Gregorjev spomenik.

Na naš poziv nabrali so dozdaj in priposlali na naše uredništvo sledeči:

1. Gdč. Urh v Chicagi nabrala med čitalničarji in drugimi rojaki ... \$ 6.95 in sicer so darovali: Agata Brunskele 25c, Ivan Kaker 25c, Marija Verščaj 25c, neimenovan 25c, Ivan Andžovic 25c, Josip Kremesec 25c, Terezija Urh 25c, Alojz Abina 25c, Franc Dolinar 25c, Ivan Mubi 25c, Mihael Kuselj 25c, Katinka Šenica 15c, P. Erzar 25c, Anton Malešič 25c, Martin Nemanč 10c, F. Rutar 10c, Ivan Lakner 10c, Kenda 25c, Franc P. 10c, Franc Mihelič 10c, J. Podlipec 25c, M. Potokar 25c, C. Vlačič 15c, J. Curich 15c, Fr. Kos 10c, Jos. Mihelič 10c, Ant. Šmíd 10c, Silvester Rešek 10c, Fr. Mravljia 10c, Jos. Kuček 25c, Toni Fabjan 25c, Ivan Meden 50c, John Hochevar 10c, Ivan Motek 25c, Toni Turek 25c — skupaj \$6.95.

2. Gdč. Potokar iz Chicage. darovali so: Fr. Bašič 25c, Ant. Zadnikar 25c, Josip Sajovic 25c, Ivanka Caferin 15c, Marija Mrzlak 15c, Polonca Ka'an 15c, Ivanka Štern 15c, Marija Boštich 10c, Ana Podgoršek 10c, Angela Lavrič 10c, Reza Grčar 10c, Kobilca 15c, Marija Skrle 10c, Franja Pengov 20c, Amalija Mesec 20c, — skupaj \$3.05.

3. Gdč. Vodnik iz Chicage. darovali so: Frank Mladič 10c, Frank Klobučar 10c, Josip Kremesec 15c, Franja Potokar 25c, Jos. Ister 10c, Josipina Vodnik 25c, Marija Marental 25c, — skupaj \$1.20.

4. Člani društva "Edinost" štv. 23 S. N. P. J. v Daragh, Pa., skupaj ... 8.40 in sicer: Fr. Jemec 25c, Ivan Brišec 25c, Fr. Boštjančič 10c, Mihael Močilar 10c, Jos. Hauptman 10c, Jos. Pajk 10c, Ivan Rahne 10c, Ivan Kokalj 30c, Martin Barlič 25c, Martin Kaplje 10c, Ivan Avbelj 25c, Franc Osolnik 10c, Fr. Sporen 20c, Jos. Perc 25c, Fr. Majdič 10c, Henrik Arnold 10c, Mat. Kic 10c, Jos. Barlič 25c, Karl Spent 25c, Alojz Cvelfer 25c, Jos. Celeznik 25c, Jos. Poznič 1c, Valentin Navadnik 10c, Ivan Šapek 10c, Matevž Močnik 10c, Ivan Tavčar 10c, Simon Berger 10c, Ant. Ogrič Mat. Košir 10c, Ant. Klavara 50c, Alojz Šlebir 10c, Peter Močnik 20c, Anton Svetek 10c, Anton Maurer 10c, Ivan Majatič 10c, Ivan Bokal 10c, Ivan Erpič 10c, Franc Peček 10c, Jos. Rainer 10c, Ant. Jesenšek 25c, Franc Avbelj 25c, Anton Pugalj 10c, Ant. Mihelič 10c, Alojz Avbelj 10c, Anton Bizjak 10c, Anton Jerman 10c, Valentin Urbas 30c, Jos. Mohar 20c, Karl Mackovšek 25c, — skupaj \$8.40.

Dosedaj se je torej nabralo že ... \$19.60. Prosimo še ostala cenjena društva in druge rojake, da sledijo temu lepemu izgledu narodne požrtvovalnosti.

Tudi nadaljni prispevki, naj se blagovolijo pošiljati na urednika Glas Svobode in naj se izrecno pove, da je denar namenjen za Gregorjev spomenik.

Osoda carizma.

Dr. Gregorij Geršuni, ruski revolucionar, o katerem smo poročali zadnji teden, da je bil gost čikaških socialistov in sočutnikov trpečega ruskega naroda, je zvečer dne 9. jan. imel sijajen shod v Orchestra dvorani, kterege se je udeležilo nad 2500 oseb. Ko je Geršuni stopil na govorniški oder, zaoril je po dvorani gromoviti aplavz in navdušeni klici: "Življa revolucija!" "Ko sem stopil na ameriška tla," začel je Geršuni, "bilo mi je povedano, da je revolucija v Rusiji že mrtva. Smejal sem se tej govorici in iskal prič, ki naj potrdijo, da revolucija še živi. In res, ko sem se pripravil za prvo addresso v New Yorku, dobim telegram, da je mrtve general Ignatijev. Sodrugi, to je bil prvi dokaz. Najmočnejši stember ruske birokracije je padel v roke revolucionarjem; tekem teh par tednov mojega bivanja v Združenih državah so padli Ignatijev, Litvinov in von der Launitz — največji podporniki ruskega despotizma. In ravno danes sem spet prejel telegram — nov dokaz, da revolucija še živi. Prokurator-general in "rabej" Pavlov je padel.

Sodrugi! To je dovolj. Revolucija plamti v Rusiji. Iz src ruskega naroda je revolucija že zdavno prešla v možgane in iz možganov gre zdaj v roke. Prešla je iz teorije v prakso. Pravi ogenj se je šele zdaj začel. Ruska birokratična klika, katera eksistira še edino-le s pomočjo ameriških in drugih inozemskih kapitalistov, dela na vse pretege, da bi vtrčila pri ostalih narodih v Evropi in Ameriki vero, da je revolucija v Rusiji že udušena in da je vlada gospodar položaja. Toda to je laž! In ravno moj prihod v to deželo je delo revolucionarnega odbora, da povem resnico o ruskem položaju.

Rusija je do kraja zrela za revolucijo, in danes ali jutri zamore enjili carizem z bobneti na kup.

Ta neovržena resnica bo kmalu znana izven ruskih mej in bode velikanska moralna bomba za naše avtokrate, kateri bodo skopneli pred očmi celega sveta. Avtokraciji in celej Nikolajeveji klčki je že davno začrtana moralna smrt.

Prepričan sem, da tudi tron Romanovih prizna to resnico, kakor sem prepričan, da mene preganjajo in iščejo mojo deportacijo (izgon) iz Združenih držav. Toda jaz sem tukaj svoboden, na svobodni zemlji, upajoč na protekcijo svobodnega ameriškega ljudstva. V deželi Franklina, Washingtona in Jeffersona, kateri so se borili za revolucijo, jaz upam v svojo prostost. Svobodno ameriško ljudstvo, katero predseduje in vlada na svoji zemlji, upam, da ne bode služilo za policaja ruskeji vladi. In vam, ruski ogleduhi in špijoni, kateri ste se vdeležili nocoj mojega shoda; vam, hlapi naših tiranov, gre tudi beseda. Pojdite in povejte svoji vladi, svoji klčki krutežev, roparjev in morilcev ruskega naroda: Roke proč! Vi zamorete daviti in klati samo v avtokratskeji Rusiji, a tu! v Ameriki, so borilci za svobodo prosti.

V imenu ruskega naroda, kateri ječi in umira pod krutim despotizmom, apelujem na vse svobodoljubne in demokratične Amerikanke za pomoč v našem boju. Pomagajte nam; vi sinji svobode! Pomagajte nam podreti najhujšega sovražnika — sedanjo tiransko rusko vlado!"

Nepopisni aplavz je zopet zadonel po dvorani, ko je končal Geršuni in takoj se je začelo z nabiranjem prispevkov v podporo ruskih revolucionarjev. Kolekta je znašala \$300.

V nadaljnjem pogovoru z različnimi čikaškimi sodrugi je dr. Geršuni odkril senačne vesti o propadanju ruske vlade. Njeno finančno stanje je skrajno žalostno in kredit ruske države pri vseh večjih svetovnih denarnih zavodih je izgubljen. Državne varstvene listine so ničla.

Iz tega zadnjega razvidimo, da Geršunova napoved o padcu ruskega carizma se bo prej ali slej vresničila.

SLOVENSKA GOSTILNA

PRI

FRANK ČEHU

Naznam rojakom, da točim vedno dobro pivo in domače vino ter druge pijače.

Fine smodke na izbiro

Rojaki dobe pri meni stanovanjsko hrano

Priporočam se za obilen obisk. S spoštovanjem

FRANK ČEH

568 Centre Ave., CHICAGO, ILL.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul. V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30. dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

Ali kaj mislite an božična darila?

Povečanje starih slikali Vaše lastne najnevejšje fotografije to je najprimernejši darilo, SEDA J JE CAS!

Le še par tednov, in prazniki so tu.

Naročila sprejemamo, izgotavljamo in hranimo čez praznike.

Povečane slike se Vam na zahtevo postavijo na božični večer na dan. Za solidnodelojemči

Wilke

The Reliable Photograph.

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 297

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peč in pohištvo pri

NAS



Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno šmerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi



Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje siast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

**Dober tek.
Izborna prebavljanje.
Trdno zdravje.**

**Močni živci.
Močne mišice.
Dolgo življenje.**

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo bolezni od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite bolezni.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamoimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.